Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 249 (6110).

21 ДЕКАБРЬ ЧОРШАНБА

1977 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ЛЕОНИД ИЛЬИЧ БРЕЖНЕВНИНГ ҚИСҚАЧА БИОГРАФИК ОЧЕРКИ

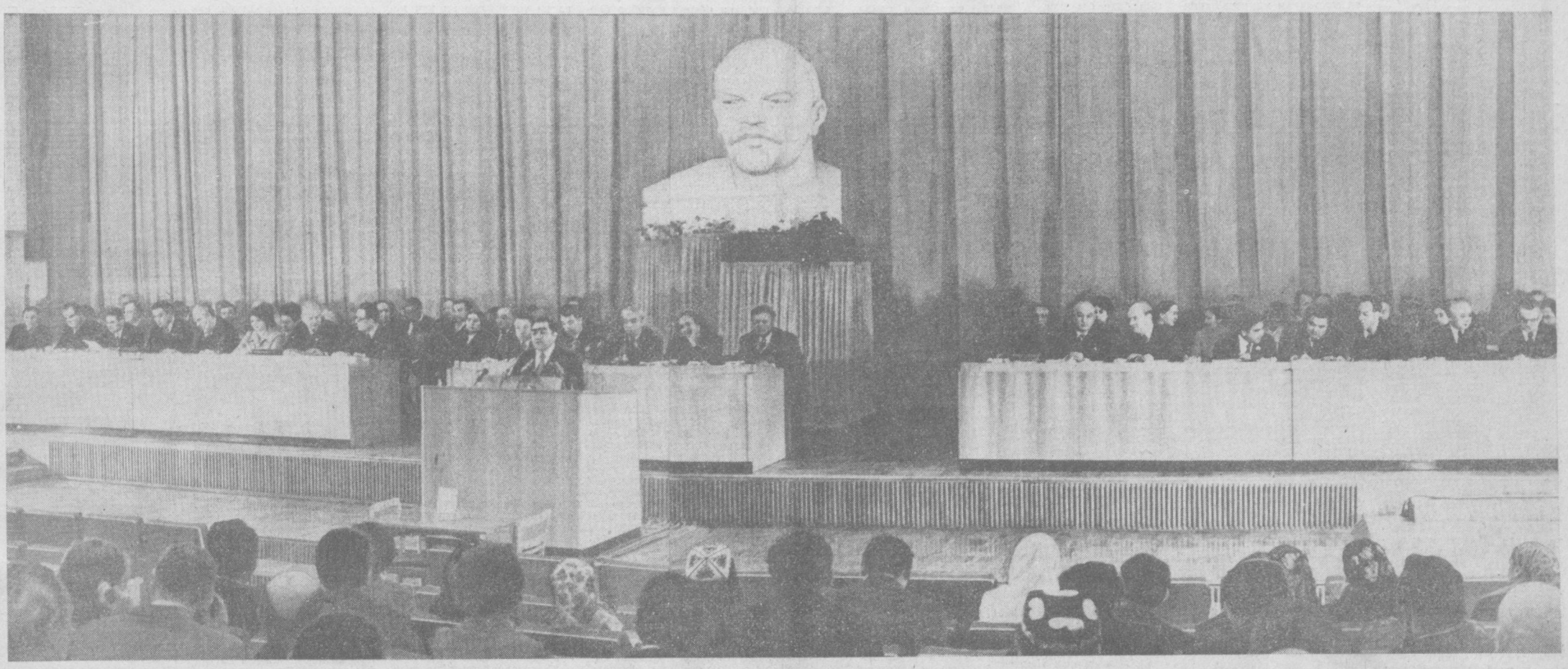
Сиёсий адабиёт нашриёти Леонид Ильич Брежнев қисқача биографик очеркининг тўлатилган иккинчи нашрини босмадан чиқарди.

Китобда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг бутун ҳаёти ва фаолияти меҳнат аҳли билан, совет халқи билан, партия билан чамбарчас боғланганлиги конкрет мисоллар асосида яққол кўрсатиб берилган. Ленин типидаги раҳбар Л. И. Брежнев ҳамма жойда ва ҳар ерда ўзига хос ғайратшижоат ва сабот-матонат билан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг улуғ иши учун ,тинчлик ва социал тараққиёт учун курашиб келди ва курашмоқда.

Бу китоб КПСС ва Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби бўлмиш ўртоқ Л. И. Брежнев совет халқи Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабаларини мустаҳкамлаш учун, мамлакатимизда социализм қуриш учун фидокорона курош олиб борган йилларда вояга етган ва чиниққан сиёсий раҳбарлар тонфасига мансуб эканлигини яққол исбот этади.

Леонид Ильич Брежневнинг кўп қиррали, толмас ва самарали фаолияти социалистик Ватанга, Ленин партиясига, коммунизм идеалларига фидокорона хизмат қилишнинг илҳомбахш намунасидир.

Биографик очеркни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти босмага тайёрлаган. Бу китоб Москвадаги «Красний пролетарий» босмахонасида нашр этилди. (ТАСС).



ТОШКЕНТ. 1977 йил 20 декабрь. Ўзбекистон ССР Олий Советининг бешинчи сессияси. Суратда: мажлислар залида.

А. Авазов ва Р. Шамсутдинов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислари тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

20 декабрь куни Тошкентда тўққизинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг бешинчи сессияси очилди.

Эрталаб соат 10 да Олий Советнинг биринчи мажлиси бўлди.

Ҳукумат ложаларида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов**, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари **И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, И. Р. Қурбонов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, О. У. Салимов, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, Э. Б. Нордман, С. У. Султонова,** республика Олий Совети Президиуми ва ҳукуматининг аъзолари ўтиришибди.

Мажлисни Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси депутат **С. Х. Сирожиддинов** очди.

Олий Совет Раисининг ўринбосарлари — депутатлар **З. Исроилова, В. Д. Новоселов, И. Холматов, П. Холмуротов**лар раис столи ёнидан жой олганлар.

Депутатлар вафот этган депутат С. Р. Муродов хотирасини ўринларидан туриб ҳурмат билан эсга олдилар.

Қуйидаги кун тартиби бир овоздан тасдиқланади:

1. Республика халқ депутатлари Советларининг СССР Конституциясидан ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР Олий Совети навбатдан ташқари еттинчи сессиясидаги докладидан келиб чиқадиган вазифалари тўғрисида:

2. Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги Давлат плани тўғрисида;

3. Ўзбекистон ССРнинг 1978 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва Ўзбекистон ССРнинг 1976 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида;

4. «Тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш ва улардан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонуни лойиҳаси тўғрисида;

5. Ўзбекистон ССР Олий судини сайлаш тўғрисида;

6. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисида:

Кун тартибидаги биринчи масала юзасидан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат **Н. М. Матчонов** доклад қилди.

Доклад юзасидан бошланган музокараларда депутатлардан Ҳ. Ҳ. Яҳёев (166-Районобод сайлов округи), **С. Т. Тошқулов** (85-Паркент сайлов округи), **В. С. Содиқова** (142-Оржоникидзе сайлов округи), **М. Карометова** (340-Шўрчи сайлов округи), **Н. М. Маҳмудова** (267-Заркент сайлов округи) қатнашдилар.

Танаффусдан кейин Олий Совет Раисининг ўринбосари **З. Исроилова** мажлисга раислик қилди.

Мажлисда биринчи масала юзасидан музокаралар давом эттирилди. Музокараларда депутат **Ж. Кўчиев** (357-Оқолтин сайлов округи) сўзга чиқди.

Депутатлар республика халқ депутатлари Советларининг СССР Конституциясидан ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР Олий Совети навбатдан ташқари еттинчи сессиясидаги докладидан келиб чиқадиган вазифалари тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилдилар.

«Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги Давлат плани тўғрисида» Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госпланининг раиси **Қ. А. Аҳмедов** доклад қилди.

Кун тартибининг учинчи масаласи юзасидан — «Ўзбекистон ССРнинг 1978 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва Ўзбекистон ССРнинг 1976 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида» республика молия министри депутат **В. Муродхўжаев** доклад қилди.

Соат 15 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг иккинчи мажлиси бошланди. Мажлисни Олий Совет Раисининг ўринбосари **И. Холматов** очди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет ва бошқа доимий комиссияларининг қўшимча доклади тингланди. Олий Совет план-бюджет комиссиясининг раиси депутат **Ҳ. Умаров** қўшимча доклад қилди.

Кун тартибидаги иккинчи ва учинчи масалалар юзасидан музокараларда депутатлардан **И. У. Кўчқоров** (361-Сирдарё сайлов округи), **А. А. Юрщ** (459-Тўрткўл шаҳар сайлов округи), **А. А. Умаров** (374-Мавриф сайлов округи), **Ғ. Ғ. Юсупов** (301-Нурота сайлов округи), **Э. Исломов** (193-Ғаллаорол сайлов округи), **Д. Т. Хўжамқулова** (331-Термиз қишлоқ сайлов округи), **А. Сандхўжаев** (93-Солдатский сайлов округи), **В. И. Поветко** (117-Панфилов сайлов округи), **М. Жўраев** (292-Митон сайлов округи) иштирок этдилар.

Танаффусдан кейин Олий Совет Раиси **С. Х. Сирожиддинов** раислик қилган мажлисда кун тартибининг иккинчи ва учинчи масалалари юзасидан музокаралар давом эттирилди. Музокараларда депутатлардан **Г. М. Саркисов** (21-Фурманов сайлов округи), **М. Узоқова** (235-Сандал сайлов округи,) **И. Наимов** (163-Харғўш сайлов округи), **М. Жуманазаров** (430-Қаҳрамон сайлов округи) қатнашдилар.

Мажлисда кун тартибидаги иккинчи масала юзасидан доклад қилган **Қ. А. Аҳмедов** ва учинчи масала юзасидан доклад қилган **В. Муродхўжаев** якунловчи нутқ сўзладилар.

Шундан кейин депутатлар Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги Давлат плани тўғрисидаги, Ўзбекистон ССРнинг 1978 йилги Давлат бюджети тўғрисидаги Қонунларни ва республиканинг 1976 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақидаги ҳисоботни тасдиқлаш тўғрисидаги қарорни бир овоздан қабул қиладилар.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси ўз ишини давом эттирмоқда.

ҚОЗОН СТУДЕНТЛАРИ РЕВОЛЮЦИОН ЙИҒИНИНИНГ 90 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

Қозон студентлари революцион йиғинининг 90 йиллигига бағишланган йиғилишнинг барча қатнашчиларини астойдил табриклайман. Улуғ Ленин ана шу йиғинда биринчи жанговар қадам қўйган эди. Ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг йўлбошчиси ҳамда устози, Коммунистик партия ва дунёда биринчи социалистик давлат асосчисининг революцион фаолияти шу воқеадан бошланган эди.

Мамлакат олий ўқув юртларининг профессорлари ва ўқитувчилари, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари В. И. Ленининг қаҳрамонона ҳаёти, унинг баҳодирона фаолияти намунасида генинал олим ва буюк революционерга зўр меҳр-муҳаббат билан студентларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида самарали иш қилмоқдалар. Ленининг ғоявий меросини эгаллеш, КПСС XXV съезди материалларини, ривожланган социализм Конституциясини, партиямизнинг шонли тарихини чуқур ўрганиш илмий дунёқарашни шакллантиришда жуда катта роль ўйнайди, назарня билан практикани бирга қўшишни, бутун куч ва қобилиятни коммунизм қурилиши улуғ ишига сарфлашни ўргатади.

Эндиликда мамлакатимизнинг энг катта илмий ва ўқув марказларидан бири бўлиб қолган Қозон университети В. И. Ульянов — Ленин номини шараф билан оқлаб келмоқда, революцион анъаналарни сақламоқда ва кўпайтирмоқда. Қозондаги марксистик тўгаракларда революцион ҳаракат ва Коммунистик партиянинг машҳур арбоблари актив иш олиб бордилар, улар орасида Н. Е. Федосеев, Н. Э. Бауман, С. М. Киров, Я. М. Свердлов бор эдилар.

Студентлар Ленин байроғи остида, партия даъвати билан Улуғ Ватан урушн ва тинч қурилиш фронтларида кўпгина жанговар ва меҳнат жасоратлари кўрсатишди. Ҳозир студентлар қурилиш отрядларининг жангчилари КамАЗ, БАМ қурилишларини ва ўнинчи беш йилликнинг бошқа энг муҳим объектларида совет ёшларининг ажойиб анъаналарини давом эттирмоқдалар.

Партия олий таълимни ривожлантириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилмоқда. Давримизга муносиб мутахассисларни, омманинг ҳақиқий ташкилотчилари ва тарбиячиларини, замонавий фан асосларини мукаммал эгаллаб олган, чуқур коммунистик эътиқоди ва юксак аҳлоқий фазилатлари билан ажралиб турувчи ватанпарварларни ва интернационалистларни тайёрлаш — олий мактабнинг энг муҳим бурчи ва фахрли вазифасидир.

Йиғилиш қатнашчиларига, олий мактабнинг барча студентлари ва ходимларига меҳнатда, ўқишда, жамоат ишида, барҳаёт марксизм-ленинизм таълимотини эгаллашда чин кўнгилдан янги-янги ижодий муваффақиятлар тилайман.

Л. БРЕЖНЕВ.

КПСС Марказий Комитети Пленуми, СССР Олий Совети сессиясининг қарорлари сиёсий ва иқтисодий таълим системасида навбатдаги машғулотларнинг диққат марказида

КПСС Марказий Комитети 1977 йил декабрь Пленуми ва СССР Олий Совети саккизинчи сессиясининг қарорлари. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган қоидалар ва хулосалар партия билан халқнинг КПСС XXV съезди белгилаб берган беш йиллик планларини амалга ошириш йўлидаги фаолиятининг жанговар программасидир. Коммунистлар, комсомоллар, барча совет кишилари бу программани чуқур билиб олиш, ҳар бир кишининг ўз ролини, бу программани муваффақиятли амалга ошириш учун шахсан қўшадиган ҳиссасини белгилашга интилмоқдалар.

Сиёсий ва иқтисодий билим бериш системаси бу соҳада меҳнаткашларга катта ёрдам бериши керак. Яқин кунларда сиёсий мактаблар ва семинарларда, иқтисодий таълимнинг турли бўғинларида, шунингдек коммунистик меҳнат мактаблари, халқ университетларида ва пропагандаинг бошқа оммавий формаларида илгари тавсия этилган тема — «Ўнинчи беш йилликни бажариш — бутун халқнинг иши, ҳар бир совет кишисининг ватанпарварлик бурчи» деган мавзу юзасидан машғулотлар ўтказилади. КПСС Марказий Комитети Пленуми ва СССР Олий Совети сессиясининг материаллари бу машғулотларнинг асосий мазмунини ташкил этади.

Ана шу машғулотларга тайёргарлик кўриш вақтида «Правда» газетасининг шу йил 18 декабрда босилиб чиққан «Партиянинг режаларини амалга оширайлик!» сарлавҳали редакцион мақоласидан фойдаланиш мақсадга мувофиқдир.

КПСС Марказий Комитети 1977 йил декабрь Пленуми, СССР Олий Совети сессиясининг материалларини ўрганишни сиёсий ва иқтисодий таълим системасидаги ўқув курсларига киритиш зарур. Шу материаллар юзасидан ўтказиладиган машғулотлар 1978 йил январидан бошланади.

Пленумнинг қарорида таъкидлаб ўтилганидек, ҳар бир меҳнат коллективининг, ҳар бир район, область, ўлка ва республиканинг 1978 йил учун белгиланган топшириқларни бажарибгина қолмай, ошириб бажаришни ҳам таъминлаш барча партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг асосий вазифасидир. Шу муносабат билан 1977 йилги план топшириқлари ва социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини, 1978 йилда қандай марраларга эришш кераклигини муҳокама қилиш лозим.

Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларга амал қилиб, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва ишсифатини ошириш вазифаларини амалий ҳал этишга кўпроқ эътибор бериш зарур. Бунда халқ хўжалигининг барча бўғинларида уюшқоқлик ва масъулиятни ошириш, план топшириқларининг бажарилиши устидан назоратни кучайтириш, ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш катта аҳамиятга эгадир. Ишлаб чиқариш фондларидан фойдаланишни яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, тежамкорликни кучайтириш, ҳар бир иш жойида ишлаб чиқариш самарадорлигини ўстириш учун мавжуд бўлган резервларнинг ҳаммасини ишга солиш — бу машғулотда ҳар томонлама қараб чиқилиши, барча пропагандистлар ва тингловчиларнинг доим диққат марказида туриши керак.

КПСС Марказий Комитети 1977 йил декабрь Пленумининг, СССР Олий Совети саккизинчи сессиясининг қарорларини ўрганиш корхоналар ишининг сифат кўрсаткичларини яхшилаш, кам чиқим билан энг юксак натижаларга эришиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун социалистик мусобақани авж олдириш йўлидаги курашни кучайтиришга ёрдам бериши керак. Машғулотларда илғор коллективлар, ишлаб чиқариш новаторларининг тажрибасидан тўлароқ фойдаланишга алоҳида эътибор бериш лозим.

Сиёсий ва иқтисодий таълим меҳнаткашларнинг ижодий ғайрат-шижоатини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга кўмаклашуви, КПСС Марказий Комитети даъват этганидек, 1978 йилни зарбдор меҳнат йилига айлантиришда, коммунистик қурилишнинг КПСС XXV съезди ўртага қўйган тарихий вазифаларини амалга оширишда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритишда барча коллективларга ёрдам бериши керак.

МОСКВАДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

Совет Давлат хавфсизлиги органларининг 60 йиллигига бағишлаб 19 декабрь куни Давлат хавфсизлиги комитетининг Ф. Э. Дзержинский номли Марказий клубида Давлат хавфсизлиги комитети ходимларининг пойтахт меҳнаткашлари вакиллари билан биргаликда тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг ССР Иттифоқи Давлат хавфсизлиги органлари ходимларига йўллаган табрикномаси давомли, гулдурос қарсаклар билан кутиб олинди. Табрикномани КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси Ю. В. Андропов ўқиб берди.

ВЧҲ — Давлат хавфсизлиги органлари тузилганлигининг 60 йиллигини нишонлар эканмиз, деди Ю. В. Андропов, биз улуғ Ленин васият қилганидек, совет халқига садоқат билан хизмат қилиш Давлат хавфсизлиги органлари кучининг битмас-туганмас манбаи бўлиб келганлигини ва шундай манба бўлиб қолишини фахрланиб ва комил ишонч билан қайта-қайта айта оламиз.

Совет чекистлари социалистик Ватанимиз хавфсизлигини бундан кейин ҳам мустаҳкам таъминлайди, деб Коммунистик партияни, содиқ ленинчи Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги Марказий Комитетини, Совет ҳукумати ва бутун совет халқини ишонтирадилар.

Ю. В. Андропов ўртоқ Л. И. Брежневнинг илиқ, самимий сўзлари чекистларнинг бутун фаолиятини янада такомиллаштириш учун янги илҳомбахш омил бўлиб хизмат қилади, деб қатъий ишонч билдирди.

Давлат хавфсизлиги комитети раисининг ўринбосари, генерал-полковник Г. К. Цинев «60 йил Совет Ватани хавфсизлиги посбонлигида» мавзуда доклад қилди.

Тантанали йиғилишда КПСС Марказий Комитетининг секретари Я. П. Рябов, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Н. А. Шчелоков, А. А. Руденко, А. А. Епишев, Л. Н. Смирнов, КПСС Марказий Комитети маъмурий органлар бўлимининг мудири Н. И. Савинкин, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. Н. Пастухов, пойтахт партия, совет, жамоат ташкилотлари ва меҳнаткашларининг намояндалари иштирок этдилар.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари барча совет чекистлари номидан баланд рух билан КПСС Марказий Комитетига, ўртоқ Л. И. Брежневга табрикнома йўлладилар. (ТАСС).

АКТИВ ЙИҒИЛИШИ

ГУЛИСТОН, 20 декабрь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Сирдарё область партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда область партия комитетининг секретари М. Ўмбетовнинг физкультура ва спортнинг аҳволи ҳамда КПСС XXV съезди қарорлари асосида физкультура ва спортни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисидаги доклади муҳокама қилинди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми фанни ривожлантиришни ташкил этишда ҳамда илмий-педагог кадрлар тайёрлашдаги хизматлари учун В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг биринчи проректори, физика-математика фанлари кандидати, доцент Элеонора Николаевна **Куценко**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ БЕШИНЧИ СЕССИЯСИ

РЕСПУБЛИКА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ СОВЕТЛАРИНИНГ СССР КОНСТИТУЦИЯСИДАН ВА СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ НАВБАТДАН ТАШҚАРИ ЕТТИНЧИ СЕССИЯСИДА КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ РАИСИ ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ҚИЛГАН ДОКЛАДДАН КЕЛИБ ЧИҚАДИГАН ВАЗИФАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси депутат Н. М. МАТЧОНОВ доклади

Ҳурматли депутат ўртоқлар! Тугаб бораётган 1977 йилнинг шу кунларида барча совет кишиларининг диққат-эътибори ўнинчи беш йилликнинг учинчи йили — 1978 йилда экономика ва маданиятни янада ривожлантириш, халқ фаровонлигини ошириш истиқболларини белгилаб берган КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми ва СССР Олий Совети саккизинчи сессияси қарорларига қаратилган.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев Пленумдаги нутқида мамлакат экономикасини янада ривожлантириш, бутун ишимизнинг услубини такомиллаштириш юзасидан бир қатор муҳим масалаларни ўртага қўйди, 1978 йил планини бажаришни ташкил этишда хўжалик ва партия органлари кўпроқ эътибор бериши лозим бўлган асосий йўналишларни белгилаб берди. Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқида баён этилган хулоса ва қоидалар барча корхона, қурилиш, колхоз ва совхозлар коллективларининг, хўжалик бошқармаси ҳамма бўғинларининг ҳаракат программасидир.

1977 йил Совет давлати тарихида алоҳида ўрин олади. Бу йилда буюк сиёсий воқеалар рўй берди, мамлакатимизнинг ижтимоий ҳаёти янада активлашди. Бу йилда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг олтмиш йиллиги нишонланди, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг янги Конституцияси (Асосий Қонуни) қабул қилинди.

Совет кишилари янги Конституцияда Коммунистик партиямизнинг Совет давлатини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш тўғрисидаги, социалистик демократияни янада яшнатиш ҳақидаги ғамхўрлиги ўзининг ёрқин ифодасини топганлигини кўриб турибдилар. СССР Конституциясида, ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР Олий Советининг навбатдан ташқари еттинчи сессиясида ва Кремлда бўлиб ўтган юбилей тантанали мажлисида қилган докладларида, шунингдек унинг «Проблемы мира и социализма» журналида яқинда эълон қилинган «Коммунизм йўлидаги тарихий марра» номли мақоласида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг оламшумул тарихий аҳамияти ҳар томонлама чуқур анализ қилиб берилди, Октябрь ғалабасидан сўнг партия ва халқимизнинг буюк революцион фаолиятига якун ясалди, социалистик тузумнинг ҳар қандай капиталистик тузумдан бекиёс афзалликлари кўрсатилди, социализм ва коммунизмга бориладиган йўл жаҳон тарихининг энг тўғри йўли эканлиги ишончли далиллар билан исботлаб берилди.

«Социалистик қурилишнинг 60 йиллиги, — деб таъкидлаб ўтди ўртоқ Л. И. Брежнев юбилей тантанаси мажлисида қилган докладида, жамиятга сиёсий раҳбарликни ўз қўлига олган, мамлакат тақдири учун масъулиятни ўз зиммасига олган меҳнат аҳли нималарга қодир эканлигини кўрсатувчи энг ёрқин намойишдир. Меҳнаткашлар ҳокимияти бўлмаса, социалистик давлат бўлмаса, мана шуларсиз социализмга олиб борадиган йўл бўлмаслиги ва йўқлигини мана шу ўн йиллар исботлаб берди».

Республика меҳнаткашлари ҳам совет халқларининг қардошлик оиласида экономика ва маданиятни ривожлантиришда ажойиб муваффақиятларни қўлга киритдилар. Бир вақтлари ҳар томонлама қолоқ бўлган Ўзбекистон тарихан қисқа муддат ичида, бошқа қардош республикалар сингари, социал-иқтисодий ва илмий-техникавий тараққиётнинг юксак чўққиларига кўтарилди.

Совет кишилари янги Конституция ишлаб чиқилганлигини ҳақли равишда Леонид Ильич Брежневнинг номи билан боғламоқдалар. У ўзининг ажойиб сиёсий, ишчанлик фазилатлари билан, ўзининг зўр иродаси, ғайрат-шижоатлари билан барча совет кишилари ўртасида жуда катта обрў-эътибор ва оммавий меҳр-муҳаббатга сазовор бўлди. Ўртоқ Л. И. Брежнев ўзининг ажойиб ташкилотчилик талантини, олисни кўзлайдиган сиёсатчи, Ленин типидаги арбобга хос қобилиятини совет халқига, коммунизм қурилиши ишига бағишламоқда.

Ўртоқлар! Ўзбекистон ССР Олий Совети номидан, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан КПСС-нинг жанговар штабига — ленинчи Марказий Комитетига, Сиёсий бюрога ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежневга советлар мамлакатининг янги Асосий Қонунини яратиш борасидаги катта ишлари учун самимий раҳматлар айтишга ва чуқур миннатдорчилик билдиришга руҳсат этгайсиз.

СССР янги Конституцияси мустаҳкам марксча-ленинча назария негизига таянади. Социалистик типдаги Конституцияни В. И. Ленин белгилаб берган ўзига хос хусусиятлари янги Конституцияда сақлаб қолинди ва ривожлантирилди. Совет тарихининг конституциялар ишлаб чиқиш соҳасидаги бутун тажрибаси умумлаштирилди, қардош социалистик мамлакатлар конституцияларини ривожлантириш тажрибасидан фойдаланилди. Янги Конституция КПСС XXV съезди йўл-йўриқларига тўла-тўкис мос келади, марксизм-ленинизмни ривожлантиришга жуда муҳим ҳисса бўлиб қўшилади.

СССР Конституцияси Совет давлатининг ана шу олий мақсадга эришиш ва унинг энг асосий вазифаларини амалга ошириш йўлларини белгилаш билан бирга Советларга муҳим роль беради. Эндиликда улар халқ депутатлари Советлари деб аталади. Барча давлат органлари Советларнинг контроллиги остида ишлайди ва уларга ҳисоб бериб туради.

СССР Конституциясининг 93-моддасига биноан халқ депутатлари Советлари, бевосита ёки ўзлари тузган органлар орқали давлат, хўжалик ва социал-маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларига раҳбарлик қиладилар, қарорлар чиқарадилар, шу қарорларнинг ижро этилишини таъминлайдилар ва амалга оширилишини назоратга оладилар.

Ўзбекистон халқ депутатлари Советлари, партия XXIV ва XXV съездларининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қарорларини бажара бориб, партия ташкилотлари раҳбарлигида иқтисодий ва маданий ҳаёт вазифаларини ҳал этишда, меҳнаткашларни халқ хўжалик планлари ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга сафарбар этишда кўпгина тажриба орттирдилар.

Ўзбекистон индустрияси маҳсулот реализация қилиш ҳажми юзасидан белгиланган ўн бир ойлик топшириқни муддатидан илгари бажарди. Қорақалпоғистон АССР, барча областлар ва Тошкент шаҳри саноати планни бажарди.

Қурувчилар ва монтажчилар Чорвоқ гидроузелини, Сирдарё ГРЭСининг олтинчи энергоблокини, Навоий шаҳридаги цемент заводида биринчи технология линиясини, Бухоро ип-газлама комбинатида калава бўяш ишлаб чиқариши қувватларини, Урганчда ёғ-экстракция заводини, бир қатор чорвачилик комплексларини қуриб битказдилар ва ишга туширдилар. 80 минг гектарга яқин янги суғориладиган ерлар ўзлаштирилди. Ўн бир ой ичида 1 миллион 800 минг квадрат метрга яқин уй-жой бинолари, 93 минг ўринли мактаблар ва 3920 ўринли ҳунар-техника таълими билим юртлари, 14700 ўринли болалар боғчалари ва яслилари қурилди. Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги байрами кунларида мамлакатда еттинчи ҳисобланган Тошкент метрополитенининг биринчи навбати ишлай бошлаганлиги Тошкент ва бутун республикамиз меҳнаткашлари ҳаётида муҳим воқеа бўлди.

Юбилей йилида қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ажойиб муваффақиятларга эришдилар. Ҳозиргача тайёрлов пунктларига 5 миллион 680 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» элтиб берилди. Республикада биринчи марта шу қадар кўп миқдорда пахта тайёрланди. Унинг 95 процентга яқини биринчи сортларга топширилди. Ҳосилнинг 282 минг тоннасини қимматбаҳо ингичка толали пахта ташкил қилади.

Пахтакорларимиз бундай меҳнат ғалабасига сабот билан олиб борилган машаққатли кураш натижасида, мислсиз қурғоқчилик ва қаттиқ сув танқислиги шароитида эришдилар. Пахта етиштиришнинг ҳамма босқичларида зўр маҳорат кўрсатган ва биринчи марта машинада 3 миллион 355 минг тоннадан кўпроқ, яъни тайёрланган жами пахта ҳосилининг деярли 60 процентини териб берган механизаторлар мўл ҳосил олишда ва пахта теримини тезлаштиришда ҳал қилувчи роль ўйнадилар.

Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари КПСС XXV съезди қарорларини бажара бориб, бошқа соҳаларда ҳам кўпгина ютуқларга эришдилар. Давлатга дон, каноп, сабзавот, картошка, мева, узум, қовун-тарвуз, пилла сотиш социалистик мажбуриятлари ортиғи билан бажарилди.

Леонид Ильич Брежневнинг табрикномасида Ўзбекистон меҳнаткашларининг ютуқларига оталарча самимий баҳо берилди. Леонид Ильич меҳнаткашларни муваффақиятлар билан табриклаб, республика пахтакорлари, барча қишлоқ хўжалик ходимлари эришилган натижа билан чекланиб қолмайдилар, суғориладиган деҳқончилик имкониятларидан кенг фойдаланиб пахта етиштиришни, деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотлари етиштиришни муттасил кўпайтирадилар, деб ишонч билдирди ва республика меҳнаткашларига халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришларини, КПСС XXV съезди ўртага қўйган вазифаларни амалга оширишда янги марраларга эришишларини тилади.

Халқ депутатлари Советларининг, министрликлар ва идораларининг, барча давлат ва хўжалик органларининг вазифаси омманинг СССР Конституцияси муҳокамасида ва Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига тайёргарлик пайтида вужудга келган юксак меҳнат ғайратига ва сиёсий активлигига таяниб, партия ташкилотлари раҳбарлигида беш йиллик топшириқларини бажариш учун, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини ошириш учун социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтаришдан, меҳнат унумдорлигини сабот билан муттасил оширишдан, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришдан, ишлаб чиқариш илғорларининг тажрибасини кенгроқ жорий қилишдан, ер, хом ашё, ёқилғи, электр энергия, металл, асбоб-ускуналар, барча материаллар, иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан оқилона фойдаланиш учун курашишдан иборатдир.

СССРнинг янги Конституцияси қабул қилиниши билан Советларнинг хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилиш соҳасидаги ишини яхшилаш имкониятлари кенгайди. Ўртоқ Л. И. Брежнев уқдириб айтганидек, гап сайлаб қўйиладиган органларнинг — Советларнинг кенг ваколатларини янада самаралироқ амалга ошириш тўғрисида бораётир.

Иқтисодий ва социал ривожланиш планларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш, шу планнинг бажарилиши устидан контроллик қилиш ва шу асосда маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳамда унинг сифатини ошириш учун қўшимча резервларни аниқлаш — халқ депутатлари советларининг Конституцияга ёзиб қўйилган янги муҳим вазифасидир.

Ана шуларнинг ҳаммаси топшириқларни бажаришга меҳнаткашларни сафарбар қилишда муайян роль ўйнайди, хўжалик ташкилотларининг иш натижаларига таъсир қилади. Бироқ биз план кўрсаткичлари ҳар бир корхона, колхоз, совхоз томонидан тўла-тўкис бажарилишига ҳали ҳам эриша олганимиз йўқ.

44 та саноат корхонаси ва бирлашмаси маҳсулот реализация қилиш ўн бир ойлик планни бажармади, улар 41,4 миллион сўмлик маҳсулотни кам реализация қилдилар. Бухоро, Жиззах, Сурхондарё, Сирдарё, Хоразм областлари давлат капитал маблағлари планини бажармадилар.

Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш планлари айрим жойларда кўнгилдагидек бажарилмаётир, ўн бир ой ичида корхоналар ва хўжаликларнинг 20 процентидан ортиқроғи меҳнат унумдорлигини ўтган йилнинг шу даврига нисбатан камайтириб юборди.

Ўз планлари ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажарган колхоз ва совхозлар ёнида қишлоқ хўжалик маҳсулотининг айрим турларини етиштириш, баъзи экинлар ҳосилдорлигини ошириш топшириқларини бажармай, республикадаги ўртача даражадан пастда қолган хўжаликлар ҳам бор.

Ана шу камчиликларни ва бошқа нуқсонларни анализ қилиб кўрганда халқ хўжалигимизда нақадар катта резервлар борлиги маълум бўлади. Бу резервлардан фойдаланиш қўшимча равишда кўп миқдорда газ, минерал ўғит, холодильник, цемент, чинни-фаянс идишлар, ип газлама, пахта, гўшт, сут, тухум, сабзавот ва бошқа зарур маҳсулотларни олиш имконини берган бўлур эди.

Ҳозир республиканинг ҳамма жойларида 1978 йилга мўлжалланган иқтисодий ва социал ривожланиш планлари ҳамда бюджетларни тузиш катта ишлари ниҳоясига етмоқда. Ҳар бир Советда доимий комиссияларнинг, тегишли мутахассисларнинг иштироки билан 1977 йил плани қандай бажарилгани анализ қилиб чиқилиши ҳамда ижобий ютуқларни ва камчиликларни ҳисобга олиб, беш йилликнинг келгуси ҳал қилувчи йили учун реал марралар белгиланиши зарур.

Ривожланган социализм Конституцияси совет кишиларининг социал-иқтисодий ва сиёсий ҳуқуқларини ҳамда эркинликларини батафсил таърифлаб берган. Асосий эътиборни ана шу ҳуқуқлар ва эркинликларни реал амалга ошириш гарантияларига қаратган. Бизнинг Конституциямиз Совет гражданларининг уй-жойли бўлиш ҳуқуқи сингари ҳаётий муҳим ҳуқуқларини дунёда биринчи бўлиб эълон қилди.

Мамлакат Асосий Қонунининг ана шу қоидалари партиянинг социал программасини амалга ошириш учун Советлар ва уларнинг ижроия комитетларининг зиммасига катта масъулият юклайди. Уй-жой биноларини, мактабларни, касалхоналарни, аҳолига коммунал-маиший хизмат кўрсатадиган объектларни ўз вақтида ишга туширишга доимо катта эътибор берилиши лозим. Уй-жойни тақсимлашда қаттиқ тартиб ўрнатиш, Улуғ Ватан уруши ветеранларига ҳамда ҳалок бўлган жангчиларнинг оила аъзоларига астойдил ғамхўрлик қилиш керак.

Маҳаллий Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари шаҳарларни, район марказларини, ишчи посёлкаларини янада ободонлаштириш учун бюджет маблағларидан ҳам, шунингдек корхоналар, ташкилотлар, колхозларнинг имкониятларини кооперациялаш натижасида олинадиган маблағлардан ҳам тўла-тўкис фойдаланишлари керак.

Меҳнаткашларнинг маданий-маиший шароитларини, уларга медицина, савдо хизмати кўрсатишни яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш, — давлат ҳокимияти барча органларининг муҳим вазифасидир. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Қишлоқ аҳолисига маданий хизмат кўрсатишни янада яхшилаш чоралари тўғрисида» яқинда қабул қилган қарори уларнинг диққат марказида бўлиши лозим. Социалистик маданиятни янада ривожлантириш ва аҳолига кўрсатиладиган хизматни яхшилаш сиёсий, иқтисодий ва социал масалаларни ҳал қилишга яхши таъсир кўрсатади.

Конституция лойиҳаси умумхалқ томонидан муҳокама қилинган вақтда ва бу лойиҳа СССР Олий Советининг навбатдан ташқари сессиясида кўриб чиқилган пайтда хотин-қизларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини янада яхшилашга катта эътибор берилди. Халқ депутатлари советларининг, ижроия комитетларнинг, доимий комиссияларнинг вазифаси — меҳнаткаш хотин-қизлар, оналар уй бекалари аҳволини изчиллик билан яхшилашга эришишдан иборатдир.

Ҳар бир ишлаб чиқариш корхонасида, ҳар бир цехда касб касаллигига ва ишлаб чиқариш жараёнида майиб бўлишга йўл қўймайдиган шароитни вужудга келтириш, зарур маиший ва санитария-гигиена хоналари ҳамда қурилмалари комплекси ташкил этилиши тўғрисида ғамхўрлик қилиш керак. Савдо-сотиқ, маиший хизмат корхоналари тармоғини кўпайтириш, шу жумладан уларни бевосита саноат корхоналарининг ўзида, колхоз ва совхозларда кенгайтириш керак.

Тегишли министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари олимларимиз ва конструкторларимиз билан биргаликда хотин-қизларнинг қишлоқ хўжалигидаги меҳнатини енгиллаштириш учун ҳамма чораларни кўришлари керак, чунки бу соҳада қўл меҳнатининг салмоғи ҳали айниқса кўп.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг халқ депутатларининг ҳар бир Совети — олий ҳокимиятнинг бир қисми эканлиги ва шу сабабли ўз компетенцияси доирасидаги ҳамма масалаларни ҳал қилиш билан бирга умумдавлат қарорларини амалга ошириши ҳам лозимлиги тўғрисидаги кўрсатмаси катта назарий аҳамиятга ва зўр амалий қимматга эгадир.

Халқ депутатлари Советларига берилган бундай баҳо партиямизнинг маҳаллий ҳокимият органларига, уларнинг ходимларига катта ишонч билдираётганлигидан дарак беради. Шу билан бирга партия ҳар биримизнинг зиммамизга марказий органлар ўтказаётган ҳамма тадбирлар, Ўзбекистон ССРнинг ва ССР Иттифоқининг ҳамма қонунлари қатъий бажарилиши учун масъулият юклайди.

Афсуски, қонунларнинг бажарилиши устидан контроллик қилишга айрим маҳаллий советлар, уларнинг ижроия комитетлари, доимий комиссиялари етарли эътибор бермаётирлар.

Шуни айтиш керакки баъзи район ва қишлоқ Советлари, уларнинг доимий комиссиялари ер тўғрисидаги қонун нормаларининг бажарилиши устидан тузук контроль қилмаяптилар. Натижада суғориладиган экинзорлар баъзан қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши билан боғлиқ бўлмаган эҳтиёжлар учун ўринсиз ажратиб берилмоқда.

Маҳаллий Советлар ва уларнинг органлари гражданларнинг меҳнат қилиш ҳуқуқларини бузиш, соғлиқни сақлаш тўғрисидаги, халқ маорифи ҳақидаги, табиатни қўриқлаш тўғрисидаги қонун нормаларини бузиш фактларини қатъият ва оперативлик билан бартараф этиш учун ҳали ҳам етарли чораларни кўрмаётирлар.

СССР Конституцияси Советлар системаси ва ваколатларинигина белгилаб қолмай, уларнинг хўжалик ва социал-маданий қурилишни амалга ошириш соҳасидаги фаолият принципларини ҳам белгилаб беради.

94-моддада айтилганидек, халқ депутатлари Советларининг фаолияти масалаларини коллектив бўлиб, эркин, амалий муҳокама қилиш ва ҳал этиш, ошкоралик, ижро қилувчи ва бошқарувчи органларнинг, Советлар тузадиган бошқа органларнинг Советларга ва аҳолига мунтазам ҳисоб бериб туриши, уларнинг ишига гражданларни кенг кўламда қатнаштириш асосида қурилади.

Советлар ишининг савияси, маълумки, депутатлар ўз вазифаларини қандай бажараётганликларига боғлиқдир.

Ҳозир Ўзбекистон ССР Олий Советида, Қорақалпоғистон АССР Олий Советида ва республика маҳаллий Советларида халқнинг 94 мингдан ортиқ мухтор вакили бор. Шу йил 19 июнь куни область, район, шаҳар, посёлка ва қишлоқ Советларига сайланган депутатларнинг 69,2 проценти ишчи ва колхозчилардан, 48,1 проценти хотин-қизлардан, 44,7 проценти КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатлардан иборат бўлиб, ҳамма депутатларнинг 90,1 проценти олий ва ўрта маълумотли кишилардир. Барча депутатларнинг учдан бир қисмидан кўпроғи 30 ёшга етмаган йигит ва қизлардан иборат бўлиб, 20,4 проценти Ленин комсомолининг аъзоларидир. Халқ вакилларининг 42 процентдан кўпроғи ўтган чақириққа тегишли Советларнинг депутатлари бўлмаган кишилардир.

Бу — катта куч. Депутатлар Советларнинг ишида қатнашиб, давлат, хўжалик ва социал-маданий қурилиш масалаларини ҳал этадилар, советларнинг қарорларини амалга оширишни ташкил қиладилар, давлат органлари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг иши устидан контроллик қиладилар. Депутатлар ўз фаолиятида умумдавлат манфаатларига амал қилиб, сайлов округидаги аҳолининг талаб ва эҳтиёжларини ҳисобга оладилар, сайловчиларнинг наказлари амалга оширилишига ҳаракат қиладилар. Депутатлар ўз ваколатларини ишлаб чиқариш ёки хизмат фаолиятини ўташ билан бирга қўшиб олиб борадилар.

Ҳар бир депутатнинг энг муҳим бурчи ва фахрли вазифаси СССР Конституцияси қоидаларига, депутатларнинг статуси тўғрисидаги ва Советлар тўғрисидаги қонунларга амал қилиб, ишлаб чиқариш ва ижтимоий-сиёсий ҳаётда актив қатнашишдан, иш самарадорлиги ва сифатини ошириш учун актив курашишдан. Советларнинг бутун иш савиясини кўтаришга, уларнинг корхоналар, ташкилотлар, колхозлар, совхозлар фаолияти натижаларига таъсирини кучайтиришга кўмаклашишдан иборатдир.

Депутатлар тегишли давлат органларига ва мансабдор шахсларга сўров билан мурожаат қилиш юзасидан Конституцияга ёзиб қўйилган ҳуқуқларидан кенг фойдаланишлари, депутатлик фаолияти масаласи юзасидан барча давлат ва жамоат органларига, корхоналарга, муассасаларга, ташкилотларга мурожаат қилишлари ва ўзлари қўйган масалаларнинг муҳокама қилинишида қатнашишлари керак. Депутатлар ўз ишлари ва Советнинг ишлари тўғрисида сайловчилар ҳузурида, шунингдек депутатликка номзодини кўрсатган коллективлар ва жамоат ташкилотлари олдида мунтазам ҳисоб бериб туришлари шарт.

СССР Конституциясида ва бошқа бир қанча қонун актларида депутатларнинг ўз ҳуқуқлари ва вазифаларидан бемалол, самарали фойдаланишлари учун зарур шарт-шароитларни яратиш кўзда тутилган. Давлат ва жамоат органларининг, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари депутатларнинг мулоҳаза ва таклифларини ҳеч кечиктирмай кўриб чиқишга мажбурдирлар. Ижроия комитетлар ўз вазифаларини бажаришда депутатларга ҳар томонлама ёрдам беришлари, депутатлик фаолияти гарантияларига аниқ риоя этилиши устидан мансабдор шахсларнинг масъулиятини оширишлари лозим.

Сессияларнинг аҳамиятини ошириш — Советларнинг СССР Конституциясидан келиб чиқадиган энг муҳим вазифасидир. Сессияларда ҳаётимизнинг асосий масалаларини коллектив бўлиб, эркин, амалий муҳокама қилиб, ҳал этишдан иборат конституцион принцип амалга оширилади. Кўпгина советларимиз партия XXIV ва XXV съездларининг қарорларига, КПСС Марказий Комитетининг қарорларига ва Советлар тўғрисидаги қонунларга амал қилиб, сессияларни тайёрлаш ва ўтказишнинг юксак савияда бўлишини таъминладилар, хўжалик ва маданий турмушнинг хилма-хил масалаларини муҳокама қилмоқдалар. Масалан, ўтган йили маҳаллий Советларнинг сессияларида 18 мингга яқин хўжалик ва социал-маданий қурилиш масалалари кўриб чиқилди. Советларнинг сессияларида депутатлар 1524 та сўров беришди, бу сўровларнинг муҳокамаси кўпгина масалаларни ҳал этишга, ишдаги баъзи бир нуқсонларни тугатишга ёрдам берди.

Лекин баъзи бир Советларнинг сессиялари суст, паст даражада ўтаётганлигини ҳам эътироф этиш лозим. Бу сессияларни ижроия комитетларининг ходимларигина тайёрлайдилар, сессияни чақириш тўғрисидаги қарорлар баъзан депутатларга ва аҳолига ўз вақтида маълум қилинмайди. Айрим сессияларда депутатлардан кўра таклиф этилган кишилар кўпроқ сўзга чиқадилар. Баъзан унчалик конкрет бўлмаган қарорлар қабул қилинади ва уларнинг ижроси тузук назоратга олинмайди. Ижроия комитетлари сессияларни чақириш муддатларига қатъий риоя этишлари, уларни тайёрлаш ва ўтказиш формаларини такомиллаштиришлари, қабул этиладиган қарорларнинг таъсирчанлигини таъминлашлари зарур.

Советлар фаолиятини такомиллаштириш хўжалик ва маданий турмуш масалаларини, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш, гражданларнинг ҳуқуқлари ва манфаатларини муҳофаза қилиш масалаларини ҳал этишда Советларга ёрдамчи органлар бўлмиш доимий комиссияларнинг ишини янада яхшилашни тақозо қилади. Доимий комиссияларни ташкил этиш ва уларнинг фаолияти принциплари Лениннинг ҳар бир совет аъзоси совет йиғилишларида қатнашиш билан бирга давлатни идора қилишда ҳам доимий бир хизматни ўтасин, деган машҳур кўрсатмасига асосланган.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг 17 та доимий комиссияси 340 депутатни бирлаштиради. Маҳаллий советларнинг шу йил июнь ойида бўлиб ўтган биринчи сессияларида 12383 та доимий комиссия сайланди, бу комиссияларга 80 мингга яқин депутат кирди.

Маҳаллий Советларнинг доимий комиссиялари экономика ва маданиятнинг ҳамма соҳаларига ўз таъсирини ўтказиб. Советларнинг таянчи бўлиб хизмат қиладилар. Ўтган йили Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари доимий комиссиялар иштирокида тайёрланган 36 мингдан кўпроқ масалани муҳокама қилдилар.

СССР Конституциясида ошкоралик — Советлар фаолиятининг принципларидан бири эканлиги уқтириб ўтилган. Республикамиздаги Советларда кенг ошкораликни, Советларнинг омма билан доимий алоқасини таъминлайдиган иш формаларини ривожлантириш учун кўп нарса қилинмоқда. Депутатларнинг сайловчилар билан учрашувлари, ижроия комитетларнинг, уларнинг бўлимлари ва бошқармаларининг аҳоли олдида ҳисобот бериши, муҳим масалаларни меҳнаткашлар муҳокамасига қўйиш, қабул этилган қарорларни матбуотда эълон қилиш, Советларнинг фаолияти тўғрисида батафсил ахборот бериш ва бошқа формалар ана шулар жумласига киради.

Биз СССР Конституциясига, Советлар тўғрисидаги қонунларга амал қилиб, ишдаги ошкоралик принципларини бундан буён ҳам ривожлантиришимиз, омма билан алоқани мустаҳкамлашимиз, меҳнаткашларни давлат ва жамоат ишларини бошқаришга кенг жалб қилишимиз лозим.

Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари аҳолининг жамоатчилик асосидаги органларига раҳбарликни кучайтиришлари керак. Бизнинг республикамизда 600-мингдан ортиқ актив ишлаб турибди, уларнинг Советлар олдида турган вазифаларни ҳал этишда мазкур Советларнинг амалдаги ёрдамчилари бўлиб қолишларини кўзлаб, уларга мадад бериш керак.

КПСС XXV съезди, Марказком пленумлари қарорларидан СССР янги Конституциясидан келиб чиқадиган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишда, деб кўрсатади Леонид Ильич Брежнев ўзининг СССР Олий Совети Президиуми аппарати ходимлари олдида 2 декабрда сўзлаган нутқида, —давлат аппарати муҳим роль ўйнайди.

Республикамиздаги давлат аппаратининг кўпчилик ходимлари малакали, виждонли, жонкуяр кишилардир.

Шу билан бирга, афсуски, бюрократизм ва сансоларликка йўл қўядиган, меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларига бепарво қарайдиган, қонун талабларини бузадиган ходимлар ҳали ҳам учраб туради. Биз барча давлат органларида юксак талабчанлик, камчиликларга нисбатан муросасизлик вазиятини вужудга келтиришимиз, топширилган иш учун шахсий масъулиятни оширишимиз, ижрони пухта контроль қилишни йўлга қўйишимиз лозим. Аппаратнинг иш услуби ва методини такомиллаштириш, давлат ва меҳнат интизомига қатъий риоя қилиш, масъулият ва ташаббусни ошириш, меҳнаткашларнинг эҳтиёж ва талабларига диққат — эътибор билан қараш ҳар бир советнинг, давлат муассасаси ҳар бир ходимининг энг муҳим бурчи ва вазифасидир.

Мамлакатимизнинг Асосий Қонуни қонунчиликка қаттиқ риоя қилинишини, совет гражданларининг ҳуқуқлари ва эркинликлари муҳофаза қилинишини назарда тутади. Шу муносабат билан республика Олий Совети ва унинг Президиуми олдида қонунчилигимизни такомиллаштириш, уни СССР Конституциясига мувофиқлаштириш вазифаси турибди. Ҳозир бу ишга киришилган. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов бошчилигида Олий Совет томонидан тузилган комиссия Ўзбекистон ССР Конституцияси лойиҳасини тайёрлаш устида ишламоқда, бу лойиҳа умумхалқ муҳокамасига чиқарилади.

СССР Конституцияси кучга кирганлиги муносабати билан Советлар олдига катта ва муҳим вазифалар қўйилмоқда, Ўртоқ Л. И. Брежнев СССР Олий Советининг сессиядаги якунловчи нутқида таъкидлаб ўтганидек, Конституциянинг ҳар бир моддаси, унинг ҳар бир қоидаси барча давлат органлари, ҳамма мансабдор шахслар, барча совет гражданлари кундалик фаолиятининг жонли практикасига тўла-тўкис сингдирилиши лозим.

Ҳар бир граждан ўз Конституциясини, ўз ҳуқуқлари ва эркинликларини яхши билиши, уларнинг ўз гражданлик вазифаларини ҳалол бажариш билан узвий боғлиқ эканлигини тушуниши керак. Ҳамма жойда Конституцияни, ҳуқуқ масалаларини ёшларимизга чуқур ўргатишни ташкил этиш, барча йигит ва қизларнинг совет қонунларини яхши биладиган ва шу қонунларга оғишмай риоя қиладиган бўлишларига эришиш жуда муҳимдир.

Халқ депутатлари советлари кун сайин аҳоли ўртасида ва айниқса ёшлар орасида ҳуқуқ билимларини кенг пропаганда қилишлари, университетлар тармоғини ривожлантиришлари керак. Ҳар бир кишини юксак ижтимоий мақсадларга интиладиган, ғоявий эътиқодли, меҳнатга чинакам ижодий муносабатда бўладиган қилиб тарбиялаш энг муҳим вазифаларнинг биридир.

СССР Конституциясининг лойиҳасини муҳокама қилиш давомида меҳнаткашлар айрим соҳалардаги ишни яхшилаш юзасидан мулоҳаза ва таклифлар айтишди. КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумининг қарорига мувофиқ республика министрликлари ва идоралари, халқ депутатлари Советлари ана шу мулоҳаза ва таклифларни амалга ошириш учун зарур чораларни кўришлари лозим.

Конституция лойиҳасининг умумхалқ муҳокамаси маҳаллий Советларга сайловга тайёргарлик даврида ўтди. Сайловчилар депутатликка кўрсатилган номзодлар билан бўлган учрашувларда уларга ўз наказларини бердилар. Республикамиз маҳаллий Советлари шу наказлардан деярли 80 мингтасини ижро учун қабул қилдилар. Сайловчилар ўз шаҳарлари, посёлкалари ва қишлоқлари кўркам, обод бўлишини, уларда маиший хизмат яхши йўлга қўйилишини, унумли меҳнат қилиш ва мириқиб хордиқ чиқариш учун ҳамма шароитлар муҳайё бўлишини хоҳлайдилар.

Советларнинг наказлар билан ишлашдаги вазифалари СССР Конституциясида белгилаб берилган. Конституциянинг 102-моддасида «Халқ депутатларининг тегишли Советлари сайловчиларнинг наказларини кўриб чиқадилар, иқтисодий ва социал ривожланиш планларини ишлаб чиқиш ва бюджетни тузишда уларни ҳисобга оладилар, наказларнинг бажарилишини ташкил этадилар ва наказлар қандай бажарилганлигидан гражданларни хабардор қиладилар», дейилган. Конституцияда ёзилган бу бурчларни Советлар сўзсиз бажаришлари лозим.

Яна бир неча кундан кейин беш йилликнинг учинчи йили — янги 1978 йил бошланади. Шу сессияда биз республика Министрлар Совети тақдим этган ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг кеча бўлиб ўтган Пленумида асосан маъқулланган план ва бюджетни пухта муҳокама қилишимиз ва тасдиқлашимиз лозим. Барча Советларнинг йил охиригача ўтказиладиган сессияларида депутатлар ўз областлари, районлари, шаҳарлари, посёлка ва қишлоқларининг келгуси йилга мўлжалланган план ва бюджетларини қараб чиқадилар ва тасдиқлайдилар.

Советлар партия ташкилотларининг раҳбарлигида КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми талаб қилганидек, топшириқларни тўла ва ошириб бажаришга эришишлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумдаги нутқида баён этилган қоида ва хулосаларга амал қилиб, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини юксалтиришга, капитал маблағларни ишга тушириладиган энг муҳим объектларга тўплаш ва асосий фондларни ўз вақтида ишга туширишга, фан-техника тараққиётини ҳар томонлама жадаллаштириш ва ишлаб чиқаришни кучайтиришга, меҳнат унумдорлигини оширишга, совет халқининг фаровонлигини янада юксалтириш манфаатларини кўзлаб, иқтисодий тежашни кучайтириш соҳасидаги вазифаларни амалга оширишга эътибор беришлари лозим.

Ички хўжалик резервларидан максимал фойдаланишга, камроқ чиқим қилиб, кўпроқ натижаларга эришишга, илғор тажрибани жорий этишга, ишлаб чиқариш новаторларининг ташаббусини оммалаштиришга алоҳида эътибор бериш.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми таъкидладики, ҳозирги шароитда партия, давлат ва хўжалик раҳбарлигининг барча бўғинларида уюшқоқликни ва масъулиятни ошириш, план топшириқларини бажариш устидан контролни кучайтириш, ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш катта аҳамиятга эгадир. Республика меҳнаткашлари келгуси йилда ҳал этиши лозим бўлган конкрет вазифалар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг кеча бўлиб ўтган Пленуми қарорларида белгилаб берилди.

Халқ депутатлари Советларининг, барча давлат ва хўжалик органларининг, жамоат ташкилотларининг бутун ташкилотчилик иши ана шу вазифаларни ҳал этишга қаратилиши лозим. Янги йилнинг биринчи кунларидан бошлабоқ барча саноат ва коммунал-маиший корхоналарнинг, қурилиш ва транспорт ташкилотларининг мунтазам ишлашини таъминлаш, келгуси йилнинг мўл ҳосили учун пухта замин яратиш мақсадида деҳқончилик ишларини кенг миқёсда бажариш, чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказиш, мол туёғини тўла-тўкис сақлаб қолиш зарур.

Халқ депутатлари Советлари партия ташкилотлари раҳбарлигида ва уларнинг ёрдамига таяниб СССР Конституциясидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР Олий Совети навбатдан ташқари VII сессиясидаги, юбилей тантанали мажлисидаги ва КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумидаги докладлари ва нутқларидан, СССР Олий Советининг саккизинчи сессияси қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларни муваффақиятли равишда амалга оширишни таъминлайдилар ҳамда мамлакатимизни иқтисодий ва социал жиҳатдан янада ривожлантириш программасини амалга ошириш йўлидаги умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсизлар. (Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ БЕШИНЧИ СЕССИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ РАИСИ Н. М. МАТЧОНОВ ДОКЛАДИ ЮЗАСИДАН МУЗОКАРАЛАР

Депутат Ҳ. Ҳ. ЯХЁЕВ нутқи

ЎЗБЕКИСТОН ССР ИЧКИ ИШЛАР МИНИСТРИ

СССРнинг янги Конституцияси Совет давлатининг қонунчилик ишларини янада ривожлантириш негизидир. Конституциянинг ўзи кўп қонунлар нашр этилишини кўзда тутади. Бу қонунлар яқин орада тайёрланиб қабул қилиниши керак.

Республикамизда Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССРнинг янги Конституцияси лойиҳаларини тайёрлаш ва республика қонунларини СССР Конституциясига мувофиқлаштириш соҳасида катта ишлар олиб борилмоқда. Юстиция, прокуратура, суд, ички ишлар органлари бу ишда катта роль ўйнайди. Уларнинг ғоят кўпчилиги юристлардан иборат.

Аҳоли ўртасида СССР Конституциясининг асосий қоидаларини ва Совет ҳокимиятининг қонунларини ҳуқуқий жиҳатдан пропаганда қилиш — маъмурий органларнинг муҳим вазифасидир. Бизнинг ходимларимиз шу йилнинг ўзидагина меҳнаткашларнинг иш жойларида ва истиқомат қиладиган жойларида неча ўн минглаб доклад қилдилар, лекция ўқидилар ва суҳбат ўтказдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев СССР Олий Советининг навбатдан ташқари еттинчи сессиясида сўзлаган нутқида таъкидлаб ўтганидек, Конституция лойиҳасининг муҳокамаси кўп жиҳатдан унинг текстинигина анализ қилиш доирасидан анча ташқари чиқди. Бу муҳокама ҳаётимизнинг совет кишиларини қизиқтираётган энг муҳим масалалари тўғрисида ошкора, чинакам умумхалқ суҳбатига айланиб кетди. Кўпгина хатлар текинхўрликка, меҳнат интизомини ашаддий бузувчиларга, ичкиликбозларга ҳамда социалистик ҳаёт тарзимизнинг туб моҳиятига хилоф бўлган ва жамият манфаатларига зид бўлган бошқа иллатларга қарши курашни кучайтиришга чақиради. Тартиб бузилаётган жойларда — ишлаб чиқаришда, давлат ва жамоат ҳаётида тегишли тартиб ўрнатиш — давлат аҳамиятига молик муҳим вазифадир. Меҳнатга бепарво қараш, социалистик мулкни талон-торож қилиш, ишга ва кишиларга тўраларча расмий муносабатда бўлиш каби ярамас ҳолларни тугатиш билан мамлакатимизнинг бутун халқ турмушини яхшилаш йўлидан олға ҳаракат қилиб боришини ғоят тезлаштирамиз.

Ҳар бир маъмурий органнинг иш планларида ҳуқуқ-тартиботни ва социалистик қонунчиликни мустаҳкамлашда ана шу органларнинг ролини оширишга қаратилган тегишли тадбирлар белгилаб берилди. (Қарсаклар).

Депутат С. Т. ТОШҚУЛОВ нутқи

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ РАИСИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРИ

Советларни тузиш ва уларнинг фаолиятидаги демократик принциплар янги Совет Конституциясида янада ривожлантирилди ва кучайтирилди. Асосий Қонун давлат, хўжалик ва социал-маданий қурилиш масалаларини ҳал этишда Советларга кенг ваколат ва ҳуқуқлар берди. Советлар ва Совет депутатларининг омма билан алоқаларини мустаҳкамлаш йўллари белгиланди.

Мамнуният билан шуни айтамизки областимиздаги халқ депутатлари Советлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилган мусобақада эришилган ажойиб муваффақиятларга катта ҳисса қўшдилар. Асосий диққат-эътибор самарадорлик ва иш сифатини оширишга қаратилди. Саноат ишлаб чиқариши ўсишининг қарийб 80 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди. Пойтахт областининг деҳқонлари юбилей йилида жуда яхши меҳнат қилдилар. Бизда маданий-маиший ва коммунал хизмат кўрсатиш, савдо-сотиқ, маориф, соғлиқни сақлаш ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари янада ривожланди. Аҳолининг моддий фаровонлиги юксалди.

Аммо қилинган ишларга танқидий баҳо берганда шуни айтиш зарурки, бир қанча ижроия комитетларнинг ишлаб чиқаришга раҳбарлик даражаси КПСС XXV съездининг талабларига ҳамиша тўлиқ жавоб беради, деб бўлмайди. Баъзи колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни жадал кўпайтириш учун мавжуд ер, сув ресурслари, моддий-техника ва меҳнат ресурсларидан ҳануз суст фойдаланмоқдалар.

Биз шу йилнинг якунларини батафсил анализ қилдик ва зарур ҳулосаларни чиқариб олдик. Социалистик мусобақани кенг авж олдиришга, қолоқларни илғорлар даражасига кўтаришга жиддий эътибор берамиз.

Областдаги халқ депутатлари Советлари ишчилар синфининг, колхозчи деҳқонлар, халқ зиёлиларининг, барча меҳнаткашларнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратига таяниб, омманинг Улуғ Октябрь 60 йиллиги олдидан тайёргарлик кўриш вақтида кенг авж олган меҳнат ғайратшижоатини янада кучайтириб, ўз олдиларида турган вазифаларини шараф билан бажариш учун ҳамма чораларни кўрадилар. (Қарсаклар).

Депутат В. С. СОДИҚОВА нутқи

ЎЗБЕКИСТОН ССР СОЦИАЛ ТАЪМИНОТ МИНИСТРИ

Советлар мамлакатининг янги Конституцияси Совет давлатининг ғоят халқчиллигини, совет демократиясининг афзаллигини бутун жаҳонга намойиш қилди. Советлар мамлакатининг Асосий Қонунида давлат ва жамиятни бошқаришда халқни кенг қатнаштиришнинг турли формалари белгилаб берилди. Халқ депутатлари Советлари Совет Иттифоқининг сиёсий негизи бўлиб, халқ оммасини жипслаштирувчи. Совет ҳокимиятининг моҳиятини намойиш қилувчи энг оммавий ташкилотдир.

Партия белгилаб берган бунёдкорлик ишлари программасини бажаришда, жамиятимизнинг муҳим вазифаларини, шу жумладан аҳолининг социал таъминоти вазифаларини ҳал этишда Советларнинг роли бениҳоя ўсганлиги янги Конституцияда акс эттирилди.

Социал таъминот бўлимлари совет органлари раҳбарлигида нафақа ва пенсия белгилаш ва тўлаш соҳасидаги ишларни яхшилашга қаратилган бир қанча тадбирларни амалга оширмоқдалар. Ҳозирги вақтда республикамизда 2 миллион 500 минг киши социал таъминотдан фойдаланмоқда. 800 минг киши давлат нафақалари ва пенсияларини, 660 минг киши колхоз пенсияларини олмоқда, кўп болали оналардан 650 минг кишига нафақа тўланмоқда.

Бу йил республикада бир миллиард сўмга яқин маблағ социал таъминотга сарф қилинди. Ҳозирги вақтда 7 мингдан зиёд инвалид ва пенсионер ўттиз интернатуйда тамомила давлат таъминотига олинганлар. Инвалид ва пенсионерлардан ўн мингдан зиёд киши ҳар йили даволаниш ва дам олиш учун санаторийлар ҳамда курортларга юборилмоқда.

Республика партия ва совет органлари Улуғ Ватан уруши инвалидларини, фронтда ҳалок бўлган жангчиларнинг оилаларини зарур имтиёзлар билан таъминлаш масаласига ҳам катта эътибор бермоқдалар.

Республикада маҳаллий Советлари социал таъминот органларининг ишларини доим назорат қилиб турибдилар. Республикадаги область халқ депутатлари Советлари шу йилнинг ўзидагина социал таъминот органларининг фаолиятига доир масалаларни 15 марта қараб чиқдилар. Бу масалалар шаҳар ва район советларининг мажлислари ва сессияларида кўп марта муҳокама қилинди. Буларнинг ҳаммаси социал таъминот органларининг фаолиятини яхшилашга ёрдам берди.

Республика социал таъминот органлари СССР янги Конституциясидан келиб чиқадиган вазифаларни шараф билан бажариш учун ўзларининг бутун куч-ғайратларини сарф қиладилар, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

Депутат М. КАРОМАТОВА нутқи

ШЎРЧИ РАЙОН КАСАЛХОНАСИНИНГ ВРАЧИ

Ҳаммамиз Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллигини нишонлаган йилда СССР янги Конституцияси қабул қилинганлиги диққатга сазовордир. Ана шу икки воқеа бирбири билан чамбарчас боғланган.

Конституция ҳаётимизнинг асосий қонунидир. Унинг ҳар бир моддаси, ҳар бир сатри халқнинг бахтли ҳаёт кечираётганлигини, унинг истиқболи порлоқ эканлигини тасдиқлайди. Совет кишилари меҳнат қилиш ҳуқуқидан, ўз қобилиятига яраша касб ва ихтисос танлаб олиш ҳуқуқидан фойдаланмоқдалар. Ана шу бахтли ҳаётга муносиб баҳо бермоқ учун капиталистик мамлакатларда миллионларча ишсизларнинг ҳуқуқсиз ва қашшоқ бир вазиятда яшаётганлигига назар солиш кифоядир.

Янги Конституциянинг 42-моддаси биз, соғлиқни сақлаш ходимлари учун айниқса муҳимдир. Бу моддада совет кишилари ўз соғлиғини сақлаш ҳуқуқига эга эканлиги таъкидлаб ўтилган. Бу ҳуқуқ давлатга қарашли барча шифохоналарда малакали ёрдам кўрсатиш, даволаш муассасалари шохобчаларини кенгайтириш, аҳоли ўртасида профилактика ишларини кенг кўламда олиб бориш йўли билан таъминланади.

Шўрчи районининг меҳнаткашлари партия ва давлатнинг совет кишилари фаровонлиги тўғрисидаги зўр ғамхўрлигига жавобан ғоят самарали меҳнат қилмоқдалар. Улар Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, барча кўрсаткичлар бўйича йиллик топшириқларни бажаришга эришдилар. Бу йил табиат инжиқликлари ва сув танқислиги натижасида рўй берган оғир шароитда пахтакорларимиз фидокорона меҳнат қилдилар. Деҳқонлар давлатга дон, сабзавот, мева, пилла, чорвачилик маҳсулотлари сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли адо этдилар.

Районимизда соғлиқни сақлаш ишларини ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Район касалхонасидаги ўринлар сони бу йил кўпайтирилди. Янги болалар поликлиникаси ва инфекцион касалхона фойдаланиш учун топширилди. Аммо биз бу соҳада баъзи районлардан ҳали орқада қолмоқдамиз.

Янги Конституция меҳнаткашлар олдига ва бинобарин улар сайлаб қўйган халқ депутатлари олдига катта ва муҳим вазифаларни қўйди. Ўртоқ Л. И. Брежнев СССР Олий Советининг навбатдан ташқари еттинчи сессиясида сўзлаган нутқида уқтириб ўтганидек. Конституциянинг ҳар бир моддаси, унинг ҳар бир қоидаси ҳар бир давлат муассасаси, барча мансабдор шахслар, барча совет гражданларининг кундалик фаолияти практикасига сингиб кетиши керак.

Мен район меҳнаткашлари номидан гапириб, шўрчиликлар КПСС XXV съездининг қарорларини, янги Совет Конституциясини муваффақиятли амалга ошириш учун ҳамма чораларни кўрадилар, деб ишонтираман.

Депутат Н. М. МАҲМУДОВА нутқи

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ РЕСПУБЛИКА СОВЕТИНИНГ РАИСИ

Янги Конституцияни бутун халқимиз ижод қилди. Комиссия барча совет кишиларининг коллектив ақл-идроки ва иродасини ифода этади. Асосий Қонун КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюросининг актив иштироки билан ва бевосита раҳбарлигида ишлаб чиқилди. Леонид Ильич Брежнев Асосий Қонунни ишлаб чиқишга бебаҳо катта ҳисса қўшди.

Совет касаба союзлари коммунистик қурилишнинг ҳамма босқичларида партиянинг ишончли таянчи ва жанговар ёрдамчиси бўлиб келди. Янги Совет Конституциясида касаба союзларининг роли ўсганлиги ҳақида гапирилган.

Конституция давлатнинг мамлакат экономикасига раҳбарлик қилишда таяниб турган ҳал қилувчи омиллари қаторида социалистик мусобақани кўрсатиб ўтади. Касаба союзлари социалистик мусобақани уюштиришни ўз ишининг энг муҳим соҳаси деб ҳисобламоқдалар.

Л. И. Брежнев СССР Касаба союзларининг XVI съездида уқтириб ўтганидек, қуйидан, жамият орасидан келиб чиқаётган ижодий активлик, ташаббус, миллионларнинг меҳнат ғайрат-шижоати экономикани тез юксалтирувчи қудратли омилдир. Бу эса Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига ўтказилган мусобақада янада зўр куч билан намоён бўлди. Ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини, бутун иш сифатини ошириш учун кураш — бу мусобақанинг асосий мазмуни бўлди. Республика меҳнаткашларидан 32 минг киши ўнинчи беш йиллик топшириқларини икки ярим йил ичида бажариш мажбуриятини олди.

Янги Конституцияда хўжалик организмининггина эмас, бутун сиёсий организмимизнинг бошланғич ячейкаси бўлмиш меҳнат коллективининг роли ҳар качонгидан кўра юксак даражага кўтарилган. Бу — партиямизнинг принципиал йўлига, ишлаб чиқаришни бошқаришда демократик асосларни ривожлантириш тўғрисида қилаётган ғамхўрлигига тамомила мос бўлиб тушади.

Республикадаги касаба союз ташкилотлари лойиҳани муҳокама қилиш жараёнида социализм даврида меҳнатнинг ролини ошириш, социалистик мулкни авайлаб сақлаш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, уй-жойларни тўғри тақсимлаш, дам олиш, туризм ва даволаш ишларини яхши уюштириш тўғрисида меҳнаткашлар айтган мулоҳазаларини совет органлари билан биргаликда эътибор билан ўрганиб чиқиш ҳақидаги таклифларни дастур деб қабул қилдилар.

«Социал ривожланиш ва маданият» деган боб СССР Конституциясига биринчи марта киритилди. Бу бобда таъкидлаб ўтиладики, давлат меҳнатни муҳофаза этишни яхшилаш тўғрисида, меҳнаткашларнинг реал даромадлари, соғлиқни сақлаш, социал таъминот, савдо-сотиқ, умумий овқатланиш, маиший хизматни ривожлантириш тўғрисида ғамхўрлик қилади.

Касаба союз ташкилотларининг неча ўнлаб санаторийлари, санаторий-профилакторийлари, дам олиш уйлари ва бошқа соғломлаштириш муассасалари, неча юзлаб пионер лагерлари меҳнаткашларга хизмат қилмоқда. Шу беш йиллик даврида республикадаги шифохоналар ва бошқа дам олиш муассасаларида социал страхование маблағлари ҳисобига 540 минг киши дам олди ва даволанди.

Касаба союзлар неча юз минглаб кишиларни техникавий ва бадиий ижодиёт, физкультура, спорт, туризм каби машғулот турларига жалб этиш учун ҳам катта имкониятларга эгадир.

Депутат ўртоқлар, республика касаба союзларининг тўрт миллионли аъзолари номидан сизларни ишонтириб айтаманки, Ўзбекистон касаба союзлари Конституция қоидаларини амалга ошириб, КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини, коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини бажаришга ўз ҳиссаларини қўшадилар. (Қарсаклар).

Депутат Ж. КЎЧИЕВ нутқи

КОМСОМОЛ РАЙОНИДАГИ «КОММУНИЗМ» КОЛХОЗИНИНГ РАИСИ

Юбилей йилида ҳақиқатан ҳам кўп тарихий воқеалар юз берди. Совет халқи янги Конституцияга эга бўлди. Конституциямиз порлоқ ва бахтиёр ҳаётнинг янада кенг уфқларини очиб берди. Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги тантана билан нишонланди. КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми мамлакатимиз ҳаётидаги муҳим воқеа бўлди. Бу Пленумда Леонид Ильич Брежнев доклад қилди.

Янги Конституция совет кишиларига экономикани бошқаришда, давлат аппаратининг иши устидан контроллик қилишда актив қатнашишга кенг имконият беради. Маҳаллий Советлар, уларнинг ижроия комитетлари ва депутатлар ишлаб чиқариш коллективларининг ташаббускорлигини янада оширишлари, ишлаб чиқаришни бошқаришда активроқ қатнашишлари лозим.

Қишлоқларимизнинг, колхозларимизнинг муваффақиятларга эришганликлари эркин ижодий меҳнатимиз самарасидир. Хўжалигимиз беш йилликнинг иккинчи йилини яхши натижалар билан якунладилар. Давлатга 4640 тоннага яқин пахта сотилди. Кўпгина бригадалар қўриқ ернинг ҳар гектаридан 40 центнер ва ундан ошириб пахта йиғиштириб олдилар.

Юбилей йилида 270 тонна ўрнига 1140 тонна дон етиштирилди. Пландан ташқари кўп миқдорда пилла топширилди. Гўшт ва сут топшириш юзасидан йиллик план ошириб бажарилди.

Колхоз меҳнаткашларининг маданият ва турмуш даражаси тобора яхшиланмоқда. Шу йилнинг ўзидагина 16 та уй-жой бинолари қурилди, кутубхона, ҳаммом, медицина пункти яқинда ишга туширилади. Бу йил 90 ўринли болалар боғчаси, 420 ўринли клуб, маиший хизмат комбинати, кўплаб уй-жой бинолари фойдаланишга топширилди. Хуллас, биз колхоз қиёфасини тубдан ўзгартирмоқдамиз. Қурилиш ишлари бош план асосида олиб борилмоқда. Қишлоқ яқин икки йил ичида тамомила шаҳар қиёфасини олади.

Қишлоқ хўжалигини ҳозирги талаблар даражасида ривожлантирилиши ҳар бир хўжаликнинг замонавий машиналар билан қуролланиш даражасига боғлиқдир. Ҳали ҳам «МТЗ-80» тракторлари ва икки ярусли плуглар етишмаяпти. Шунинг учун ҳам биз Қишлоқ хўжалик министрлигидан машиналарга буюртма берган вақтда худди мана шу нарсаларга эътибор берилишини сўраймиз.

Колхоз меҳнаткашлари коммунистлар ҳамда халқ депутатларининг раҳбарлигида янги Конституцияга жавобан КПСС XXV съезди қарорларини муваффақият билан амалга ошириш учун социалистик мусобақа байроғини яна баланд кўтарадилар деб, сессия иштирокчиларига ваъда беришга рухсат этгайсиз. (Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1978 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ЛОЙИҲАСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси Қ. А. АҲМЕДОВ доклади

Депутат ўртоқлар! Ҳозирги сессия СССР янги Конституциясининг қабул қилиниши ва Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллиги юбилейи туфайли совет халқининг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги ғоят ўсган бир вазиятда ўтмоқда.

Ўзбекистон ССР юбилей йилини ўзининг ижодий кучлари равнақ топган бир шароитда халқ хўжалигининг барча соҳаларида ажойиб муваффақиятлар билан тугалламоқда. Республикамиз коммунизм қурилишидан иборат умумхалқ ишига қўшаётган ҳиссасини тағин ҳам кўпайтириш учун мустаҳкам замин яратди.

Барча совет кишилари каби республикамизнинг меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети 1977 йил декабрь Пленумининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда сўзлаган нутқини, СССР Олий Совети саккизинчи сессиясининг материалларини баланд руҳ билан кутиб олдилар. Ана шу ҳужжатларда беш йилликнинг дастлабки икки йилида партия билан халқ қилган ишларнинг якунлари умумлаштирилди, КПСС XXV съезди қарорларини бажариш соҳасидаги ҳаракат программаси белгиланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг кечаги пленумида Ўзбекистон ССРнинг беш йиллик учинчи йилидаги вазифалари аниқ баён этилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1978 йилда республиканинг иқтисодий ва социал ривожланиш Давлат плани лойиҳасини сизнинг муҳокамангизга тақдим этди. Бу лойиҳа беш йиллик план топшириқларига, ўртоқ Л. И. Брежневнинг мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришнинг туб проблемалари ҳақида берган йўл-йўриқларига, КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съездининг қарорларига мувофиқ ишлаб чиқилди.

Дастлабки маълумотлар 1977 йил плани халқ хўжалигини ривожлантиришнинг барча энг муҳим кўрсаткичлари бўйича ошириб бажарилишидан далолат беради.

Саноат ишлаб чиқариши ҳажми йиллик планда мўлжалланган 4.5 процент ўрнига 5,2 процент кўпаяди. Фан-техника тараққиётини белгилайдиган ва республиканинг бутун экономикаси — машинасозлик, химия саноати, қора ва рангли металлургияни, шунингдек тайёр буюмлар ишлаб чиқарувчи енгил саноатни мақсадга мувофиқ юксалтиришни кўп жиҳатдан таъминлайдиган соҳалар тез суръатлар билан ривожланмоқда.

Партия XXV съездининг кўрсатмаларига тамомила мувофиқ равишда халқ истеъмол қиладиган хилма-хил молларни кўпроқ ишлаб чиқариш чоралари амалга оширилмоқда. Истеъмол моллари бу йил 260 миллион сўмликдан ортиқ ёки 1976 йилдагига нисбатан 8,3 процент кўпроқ ишлаб чиқарилади.

Республика саноатида меҳнат унумдорлиги 1977 йилнинг январь—ноябрь ойлари мобайнида 3,3 процент кўпайди. Ўтган йилнинг шу даврида маҳсулот ўсишининг 62 процентига, бу йил эса 67 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифати анча ошди ва уларнинг янги хиллари кўпайди. Ҳозирги вақтда республика саноатида маҳсулотнинг 1190 хили Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилмоқда.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришилди. Колхоз ва совхозларнинг меҳнаткашлари партия ва совет органларининг раҳбарлигида деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини тобора кўпроқ етиштириш ва тайёрлашни таъминладилар, самарадорлик ҳамда иш сифатини оширдилар. Улар сув танқислиги ва бошқа табиий офатлар рўй беришига қарамай, унга эришдилар.

Пахтакорлар катта меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Давлатга пахта сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятлар муддатидан илгари бажарилди. Республикада 5 миллион 678 минг тоннадан зиёд пахта, шу жумладан 282 минг тонна ингичка толали пахта тайёрланди. Ўзбекистонда шундай кўп миқдордаги пахта биринчи марта етиштирилди.

Қорақалпоғистон АССР ва республиканинг барча областлари пахта тайёрлаш давлат планини ошириб бажардилар. Қуйидаги областларнинг деҳқонлари юбилей йилида мўл ҳосил етиштиришга салмоқли ҳисса қўшдилар. Андижон области 615 минг тонна, Фарғона области 609 минг, Самарқанд области 579 минг, Бухоро области 561 минг, Сурхондарё области 470 минг, Наманган области 455 минг, Қашқадарё области 455 минг, Тошкент области 440 минг, Хоразм области 426 минг, Қорақалпоғистон АССР 416 минг, Сирдарё области 360 минг ва Жиззах области 292 минг тонна пахта берди.

Республикада ҳар гектар ердан олинган пахтанинг ўртача ҳосилдорлиги 31,6 центнерга етди. Хоразм областининг пахтакорлари ҳар гектар ердан 40,9 центнердан. Андижон, Наманган ва Бухоро областларининг пахтакорлари 33 центнер ва бундан ҳам кўпроқ пахта олдилар.

Бу йил об-ҳаво шароити ноқулай келишига қарамай, ҳосил йиғим-терими юксак даражада механизациялаштирилганлиги, ҳамма жойда Ипатово деҳқонларининг методлари кенг қўлланилганлиги пахтакорларнинг муваффақият қозонишини таъминлаган омил бўлди. Республиканинг колхоз ва совхозларида 2700 терим—транспорт звеноси тузилди. Бу эса 30 мингта пахта териш машинасидан ғоят самарали фойдаланиш имконини берди. 3 миллион 354 минг тонна пахта ёки ҳосилнинг 60 процентга яқини машиналарда терилди.

Лалмикор ерларда қаттиқ қурғоқчилик бўлишига ва бошоқли экинлардан бир мунча кам ҳосил олинишига қарамай, ғаллакорлар ғалланинг энг муҳим турлари — шоли ва маккажўхори ҳисобига дон тайёрлаш планини ошириб бажардилар. Давлатга 807 минг тонна (планга нисбатан 123 процент миқдорида) дон, шу жумладан 272 минг тонна шоли сотилди. Ҳар гектар ердан 70 центнерга яқин маккажўхори ҳосили олинди.

Каноп, пилла, сабзавот, полиз экинлари, мева, узум, картошка, гўшт, сут ва тухум тайёрлаш йиллик планлари анча ошириб бажарилди. Умумиттифоқ фондига қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етказиб бериш плани кўп миқдорда ошириб адо қилинди. Колхоз ва совхозлар чорва қишловига асосан уюшқоқлик билан киришдилар. Улар мол туёғини сақлаб қолиш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш чораларини амалга оширмоқдалар.

Сув хўжалиги қурилиши кенг миқёсда олиб борилди. 74 минг гектар янги ер ўзлаштирилди, сув танқислигига қарши курашда йирик тадбирлар амалга оширилди. 600 километрдан зиёд каналларга бетон ётқизилди. 840 қудуқ қазилди, 5 та катта насос станцияси қурилди.

Капитал қурилиш миқёслари ҳам анча кенгайди. 1977 йилда ажратиб бериладиган барча маблағлар ҳисобига 4.6 миллиард сўмдан зиёд, яъни ўтган йилдагидан 7.4 процент кўп капитал маблағ ўзлаштирилади. 4.3 миллиард сўмлик асосий фондлар ишга туширилади. Сирдарё ГРЭСининг олтинчи ва еттинчи энергоблоклари, Тошкент метрополитенининг биринчи участкаси, Когон охак заводи, Урганчдаги ёғ-экстракция заводи. Хива гилам комбинатининг биринчи комплекси, Қувасой чинни идиш заводи ва бошқа бир қанча муҳим объектлар ишга туширилди.

Транспортнинг ҳамма турларида юк ва пассажирлар ташиш, алоқа маҳсулотларининг ҳажми, янги телефон станцияларини ишга тушириш соҳасида 1977 йил топшириқлари муваффақиятли суръатда тўла-тўкис ва ошириб бажарилмоқда.

Аҳолининг турмуш даражасини юксалтириш тадбирлари муттасил амалга оширилмоқда. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 2 процент, ижтимоий истеъмол фондлари 2,7 процент, аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар эса 2 процент ортган.

Чакана товар обороти плани ошириб бажарилмоқда. Унинг ўсиш суръатлари ўтган йилдагига нисбатан 6.4 процент кўпайди.

Бу йил пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига жами саҳни 5.2 миллион квадрат метрли уй, 114 минг ўринли мактаблар, 25 минг ўринли мактабгача болалар муассасалари, кўпгина соғлиқни сақлаш, маданий ва маиший хизмат кўрсатиш объектлари фойдаланиш учун топширилади.

1977 йилда зўр ғайрат билан қилинган ишлар беш йиллик икки йилининг топшириқларини тўла-тўкис ва ошириб бажаришга ёрдам берди. 1976—1977 йилларда ялпи ижтимоий маҳсулотнинг ўсиш суръатлари беш йиллик планда мўлжалланган 108,7 процент ўрнига 111.2 процентни ташкил этади. Ижтимоий ишлаб чиқариш ва аҳоли фаровонлигини юксалтириш манбаи бўлган миллий даромад эса планда кўрсатилган 109,5 процент ўрнига 114,5 процент кўпаяди.

Саноат маҳсулотининг умумий ҳажми 1975 йилдагига нисбатан 10,9 процент, беш йиллик планда белгиланганига нисбатан 9,3 процент ортади.

Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти икки йил ичида беш йиллик топшириқларида мўлжалланган 8.9 процент ўрнига 12,4 процент кўпайди. Етиштирилган пахтанинг ўртача йиллик миқдори аввалги беш йилликдагидан 613 минг тонна ёки 12,5 процент, дон 76.6, сабзавот-полиз маҳсулотлари ва картошка 31,5, гўшт 12, сут 17, тухум 15 процент ортди.

Икки йил ичида катта ҳажмда — 8,9 миллиард сўмлик капитал қурилиш ишлари бажарилди.

Республика аҳолисининг турмуш даражаси анча юксалди. Аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадларни, ижтимоий истеъмол фондларини ва товар оборотини кўпайтириш юзасидан берилган топшириқлар беш йиллик планда мўлжалланганидан анча ошириб бажарилмоқда. Уй-жой қурилишининг катта программаси бажарилди, жами саҳни 10 миллион квадрат метрдан ортиқ уй-жой фойдаланиш учун топширилди.

Биз ўз ютуқларимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз. Аммо айрим жиддий камчилик ва нуқсонларга йўл қўйилмаганида, мавжуд резервлардан тўлароқ фойдаланилганда республикамиз иқтисодий ва социал тараққиёт соҳасида тағин ҳам катта муваффақиятларга эришган бўлур эди.

44 саноат корхонаси 1977 йилнинг ўн бир ойи мобайнида ишлаб чиқариш программасини бажармади ва 41 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қилмади.

Меҳнат унумдорлигини ошириш каби муҳим ишда ҳам жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Хусусан республика Озиқ-овқат саноати министрлиги, Маҳаллий саноат министрлиги, Бинокорлик материаллари саноати министрлиги ва Пахта саноати министрлиги системасида орқада қолаётган корхоналар айниқса кўп. Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областидаги саноат корхоналари меҳнат унумдорлигини ошириш суръатларини пасайтириб юбордилар.

Баъзи министрликлар ва идораларнинг иш практикасида ҳеч қандай асос бўлмагани ҳолда планларни ўзгартиришга йўл қўйилмоқда. Камайтирилган планлар илгари белгиланган кўрсаткичлардан ҳам ошириб бажарилмоқда.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг барча асосий турларини тайёрлаш планлари умуман бажарилган бўлса ҳам. 55 колхоз ва 49 совхоз пахта топширишда давлатдан қарздор бўлиб қолди. Республикада қоракўл тери тайёрлаш планини бажаришда мушкул аҳвол рўй берди.

Хусусан, Қарши даштлари ва Мирзачўлда суғориладиган янги ерларни ўзлаштириш кечиктириб юборилди. Бу ҳол келгуси йилда ҳосил кўтариш учун қишлоқ хўжалик экинларини жойлаштиришда қийинчиликларни вужудга келтириши мумкин.

Асосий фондларни ва ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш юзасидан берилган топшириқлар қониқарсиз бажарилмоқда. Уй-жойларни фойдаланиш учун топшириш йиллик плани 11 ой ичида тўлиқ бажарилмади. Мактаб, мактабгача болалар муассасалари ва касалхоналарни ишга тушириш муддатларига риоя қилинмаяпти.

Транспорт ва алоқа, савдо корхоналари ва маиший хизмат кўрсатувчи корхоналарнинг ишида ҳам жиддий нуқсонлар ва фойдаланилмаётган бир қанча резервлар бор.

Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги давлат плани ўнинчи беш йилликдаги асосий социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этишга ва аввало ижтимоий ишлаб чиқаришни ўстириш ва халқнинг турмуш даражасини юксалтиришга қаратилган барча тадбирларни бундан буён ҳам амалга оширишни кўзда тутади.

Планнинг асосий қоидалари ва вазифалари қуйидагилардан иборат:

— мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни яхшилаш ва янгидан ишга тушириладиган корхоналар ҳамда объектларнинг лойиҳада белгиланган қувватларини тезроқ ўзлаштириш йўли билан республиканинг ишлаб чиқариш потенциалидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш;

— Бутуниттифоқ миқёсидаги меҳнат тақсимотига кўра, республикани пахта етиштириш соҳасида ихтисослаштиришни тобора ривожлантириш;

(Давоми тўртинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ БЕШИНЧИ СЕССИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1978 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ЛОЙИҲАСИ ТЎҒРИСИДА

(Бошн учнчи бетда).

— капитал маблағларни биринчи навбатда ишлаб турган корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш ва реконструкция қилишга сарфлаш, ишга туширилаётган объектлар қурилишини тезлаштириш, янги ишлаб чиқариш қувватларининг ўз вақтида ишга тушурилишини таъминлаш, қурилаётган объектлар миқдорини ва нормативдан ошиқча, битказилмаган қурилишларни қисқартириш;

— экономиканн бошқаришни тобора такомиллаштириш, фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш;

— ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш йўли билан кўпроқ маҳсулот тайёрлаш, меҳнат унумдорлигини ўстириш ва саноатда моддий ресурсларни ҳар томонлама тежаш;

— қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини тобора мустаҳкамлаш ва бу хўжаликнинг ҳамма соҳаларида иш самарадорлигини ошириш;

— халқ хўжалигини тез ва мутаносиб равишда ривожлантириш, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнаткашларнинг даромадларини, чакана товар оборотини кўпайтириш ва аҳолига хизмат кўрсатишни кенгайтириш.

Ўзбекистон ССРнинг аҳолиси 1978 йилда ўрта ҳисобда 15 миллион 120 минг кишидан иборат бўлиб, шу йилдагига нисбатан 2.9 процент кўпайиши план лойиҳасида эътиборга олинди.

Ялпи ижтимоий маҳсулотни 3,4 процент, миллий даромадни эса 3,6 процент кўпайтириш мўлжалланди. Беш йиллик планининг энг муҳим иқтисодий кўрсаткичлар бўйича дастлабки уч йил топшириқларининг бажарилиши ана шу кўрсаткичларга эришишни таъминлайди.

Саноат маҳсулотининг ҳажми 4.5 процент, шу жумладан, ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш («А» группаси) 3,9 процент ва истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш («Б» группаси) 6,2 процент ортади. Ишлаб чиқаришнинг планлаштирилаётган ҳажми саноатни ривожлантириш соҳасида беш йилликнинг дастлабки уч йили учун белгиланган суръатлардан бир мунча ўзиб кетишни таъминлайди.

Ўтган йиллардагидек бу планда ҳам техникани тараққий эттиришдан соҳаларни — қора металлургия, химия ва нефть химияси саноати, машинасозлик, металл ишлаш, шунингдек ўрмон ва ёғочсозлик саноати, енгил саноатнинг халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқарувчи тармоқлари, озиқ-овқат саноати ва бинокорлик материаллари саноатининг илдам ривожлантириш кўзда тутилган. План лойиҳасида саноат корхоналарида 140 участка ва цехни комплекс механизациялаш, механизациялаштирилган 125 поток ва автомат линияни жорий этиш ҳамда 1300 га яқин автомат ва ярим автомат машина-усқуналарни ўрнатиш кўзда тутилади. 4 мингга яқин киши кам унумли қўл меҳнатидан халос бўлади.

Ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг сифатини ошириш 1978 йил планининг асосий вазифаларидан биридир. Саноатда ишлаб чиқариладиган буюмларнинг 300 дан кўпрон хили давлат Сифат белгисини олиш учун тайёрланади ва аттестациядан ўтказилади. Йил охирига борнб республикада маҳсулотнинг 1300 дан кўпроқ хили олий сифат категориясига мувофиқ ишлаб чиқарилади, унинг саноат ишлаб чиқаришн умумий ҳажмидаги салмоги эса 1977 йилдагига нисбатан 1,7 баравар кўпайиб, 10,9 процентни ташкил этади.

План лойиҳасида табиий газни қайта ишлаш, кўмир қазиб чиқариш, нефтни дастлабки тарзда қайта ишлаш, рангли металларни, қора металл прокатини, машинасозлик, озиқ-овқат саноати ва бинокорлик материаллари саноатининг бир қанча буюмларини ишлаб чиқаришда қувватлардан фойдаланиш коэффициентини 97-100 процентга етказиш кўзда тутилган.

Республикада ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш юзасидан планлаштирилган миқдорнинг 41 процентдан кўпроғини ишлаб турган қувватлардан фойдаланишни яхшилаш йўли билан, 22 процентига ишлаб турган корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш ва 20 процентидан кўпроғини корхоналарни кенгайтириш ҳамда реконструкция қилиш йўли билан эришилади.

План ҳисоб-китобларига мувофиқ, саноатда меҳнат унумдорлиги 2.8 процент ортади. Ишлаб чиқаришдаги ўсишнинг камида 65 процентига шу йўл билан эришилади. Шу тариқа, саноат маҳсулоти ўсишининг қарийб учдан иккн қисмини интенсив омиллар ҳисобига ҳосил қилиш мўлжалланди. Бу чора саноатни ривожлантиришнинг иқтисодий самарадорлигини анча ошириш имконини беради.

1978 йилда **электр энергия ҳосил қилиш ва ёқилғининг асосий турларини қазиб чиқариш** беш йиллик план-топшириқларидан анча кўпроқ миқдорда белгиланди. 1977 йилдаги 34,7 миллиард киловатт-соат ўрнига 35,6 миллиард киловатт-соат электр энергия ҳосил қилинади. Сирдарё ГРЭСида саккизинчи энергоблок ишга туширилади. Янги Ангрен ГРЭСи ва Ғазалкент ГРЭСини қуриш, Навоий ГРЭСи ва Фарғона ТЭЦини кенгайтириш ишлари давом эттирилади. 35 киловатт ва ундан ҳам кўпроқ қувватли 1258 километр узунликдаги линияларни қуриш кўзда тутилади.

Кўмир қазиб чиқариш кўпайтирилади. 1978 йилда Ангрен кўмир разрези реконструкция қилина бошлайди ва бу кон 1985 йилга бориб 10 миллион тонна кўмир қазиб чиқариш қувватига эга бўлади. Келгуси йилда шу мақсадлар учун 3 миллион сўмлик капитал маблағ ажратиб берилади.

Табиий газ қазиб чиқариш халқ хўжалигида муҳим ўрин тутади. Муборакдаги газни қайта ишлаб берувчи завод кенгайтирилиб, унинг қуввати икки баравар оширилади ва Ўчқир конида олтингугурт тозаловчи установкалар қурилади.

Нефть қазиб чиқариш кўпайтирилади. 110 километр узунликдаги **иккита магистраль** нефть қувури ишга туширилади. Мавжуд конларни обод қилиш ва янги нефть конларини қидириб топиш мақсадида пармалаш ишлари анча кенгайтирилади.

1978 йилда **нефтни қайта ишлаш** шу йил бажарилиши кутилаётганлигига нисбатан 8,3 процент кўпаяди.

Қора металлургия маҳсулотини ишлаб чиқариш 30,2 процент ортади. Пўлат ишлаб чиқариш йилига 1,3 баравар кўпаяди .Ишлаб турган қувватлардан яхши фойдаланиш натижасида сирланган идишлар ишлаб чиқариш 1,3 баравар ошади.

Ажратиб бериладиган капитал маблағлар 1978 йилда Ўзбекистон металлургия заводида тўхтовсиз қуядиган установка ўрнатилиши билан 500 минг тонна электр-пўлат қуйиб чиқаришни таъминлайди.

Рангли металлургия саноатида ишлаб чиқариш ҳажми 1,8 процент ортади, беш йилликнинг уч йили умумий ҳажми бўйича эса 8 процентдан зиёд кўпаяди. Маҳсулотнинг бутун ўсишига ишлаб турган қувватлардан яхшироқ фойдаланиш йўли билан эришилади. Рафинация қилинган мис, катанка, қаттиқ қотишмалар, алюминий, олтингугурт кислотаси ва бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқариш кўпайтирилади.

Химия саноати ўтган йиллардагидек тез суръатлар билан ривожлантирилади. Бу саноатда тайёрланадиган маҳсулот ҳажми 11.7 процент, шу жумладан халқ истеъмол қиладиган моллар 23 процент ортади.

6 миллион 96 минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқариш планлаштирилди. Бу — 1977 йилда бажарилиши кутилган миқдордан 187 минг тонна ортиқдир. Химиявий тола, олтингугурт кислотаси, ўсимликларни муҳофаза қилувчи воситалар ва бошқа маҳсулотлар кўпроқ ишлаб чиқарилади.

Шу соҳага ажратиб бериладиган капитал маблағлар Олмалиқ химия заводининг учинчи навбати, Самарқанддаги суперфосфат заводининг иккинчи навбати қурилишини тугаллашга, ишлаб турган бир қанча корхоналари кенгайтириш ва реконструкция қилишга сарфланади.

Машинасозлик маҳсулотн ва металл ишлашни бир йил ичида 5.9 процент кўпайтириш лойиҳалаштирилди. Қишлоқ хўжалик машиналари, экскаваторлар ва тўқимачилик саноати учун керакли машина-усқуналар ишлаб чиқариш тез суръатлар билан орта боради.

Тармоқдаги ишлаб чиқариш структурасида гоят унумли ишлайдиган замонавий машина ва ускуналар ишлаб чиқаришни кенгайтириш натижасида сифат жиҳатидан катта силжишлар рўй беради. Масалан, Тошкент трактор заводида «МТЗ-80Х» маркали кучли тракторларни ишлаб чиқариш 2.6 баравар кўпаяди, «Ташсельмаш» заводида пахтани яруслаб теручи машиналар кўплаб ишлаб чиқарила бошлайди ва ингичка толали пахта терадиган машиналарни ишлаб чиқариш кўпайтирилади.

«Андижанирмаш» ва Андижон машинасозлик заводларида гидроаппаратлар ишлаб чиқариш кескин равишда оширилади. Бу эса мамлакатда гидравлик усулда бошқариладиган янги қурилиш-йўл машиналари ишлаб чиқаришни тезроқ ўзлаштириш имконини беради.

План лойиҳасида машинасозлик корхоналарида халқ истеъмол қиладиган молларни ишлаб чиқаришни кенгайтиришга катта эътибор берилган. 1978 йилда бундай моллари ишлаб чиқариш 16 процент, шу жумладан рўзғор холодильникларини ишлаб чиқариш 32 процент ортади.

Машинасозлик ва металл ишлаш тармоқлари учун амортиф бериладиган капитал маблағ асосан ишлатилган корхоналарни кенгайтириш, реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантиришга ва шу йўл билан янги қувватларни вужудга келтиришга сарф қилинади. «Ташсельмаш» заводи, Қўқондаги «Текстильмаш» заводи. Намангандаги машинасозлик заводининг биринчи навбатини кенгайтириш ва реконструкция қилиш ишлари ниҳоясига етказилади. Жиззах шаҳрида аккумулятор заводи қурилиши давом эттирилади.

1978 йилда **мебель саноатида** асосан ишлаб турган корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш ва кенгайтириш ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш мўлжалланади. Мебель ишлаб чиқариш 10.4 процент кўпайтирилади ва 101 миллион сўмликдан ҳам ошиб кетади.

«Узглавлеспром» саноат маҳсулоти 5.7 процент ортади. Дурадгорлик буюмлари, паркет тахта, қурилиш плиталари ва бошқа буюмларни янада кўпроқ ишлаб чиқариш мўлжалланади.

Келгуси йилда **бинокорлик материаллари** ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми 4.8 процент, шу жумладан цемент 1.2 баравар, томга ёпиладиган юмшоқ материаллар 18 процент, деворбоп материаллар 9 процент кўпайтирилади.

Беш йилликнинг учинчи йилида прогрессив қуруқ усулда цемент ишлаб чиқариш республикамизда биринчи марта ўзлаштирилади. тўрт хил тусдаги рангли цемент, тукли қопламаси бўлган минераласимон акустик плиталар ишлаб чиқарила бошлайди. Замонавий самарали бинокорлик материаллари: «М-500» маркали цемент, енгил тўлдиргичлар, шишапрофилит ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш кескин суръатда оширилади.

План лойиҳаси **енгил саноат** корхоналарида халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кўпайтиришни кўзда тутади. Тайёр буюмлар ишлаб чиқарадиган тармоқдаги корхоналарнинг ялпи маҳсулотини 6.2 процент, уч йил ичида эса 21 процент кўпайтириш мўлжалланди. Бу эса беш йиллик план топшириғидан 2,5 процент кўп.

Ип газлама ишлаб чиқариш 1977 йилдагига нисбатан 19 процент, шойи газлама 7.2 процент, трикотаж буюмлар 7, маданий-маиший моллар ва рўзғор анжомлари 27 процент, шу жумладан чинни идишлар 36.4 процент кўпайтирилади.

1978 йилда Хивадаги гилам комбинати, Қувасой чинни заводи, Тошкентдаги чарм-галантерея буюмлари комбинати қурилиши тугалланади. Бухоро ип газлама комбинатининг иккинчи навбати, Поп посёлкасидаги нотўқима материаллар фабрикаси қурилиши ва ишлаб турган бир қанча корхоналарни реконструкция қилиш давом эттирилади. Андижонда ип газлама комбинати ва Жиззахда ип йигирув фабрикаси қурила бошлайди.

Пахта тайёрлаш юзасидан шу йилги планлар ва социалистик мажбуриятларнинг оширнб бажарилганлиги ҳисобга олинйб, **пахта тозалаш саноатини** ривожлантириш лойиҳалаштирилди. 1 миллион 745 минг тонна пахта толаси ишлаб чиқариш мўлжалланди. Каноп толасини 32,1 минг тонна миқдорида ишлаб чиқариш кўзда тутилди.

Қашқадарё, Сирдарё ва Жиззах областларида учта янги пахта заводи ишга туширилади.

Озиқ-овқат саноатидаги ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми бир йил ичида 5 процент, шу жумладан Озиқ-овқат саноати министрлиги бўйича 8,1, «Узплодоовощвинпром» бўйича 1 ҳамда Гўшт ва сут саноати министрлиги бўйича 1,4 процент кўпайтирилади.

Ўсимлик мойи, ҳаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари, мева-сабзавот консервалари, кондитер маҳсулотлар, минерал сув тайёрлаш анча оширилади. Ҳовуз ва кўлларда етиштириладиган балиқ миқдори кўпайтирилади.

Бир қанча янги корхоналарни, шу жумладан Урганчдаги ёғ-экстракция заводини, янги Тошкент консерва заводини ва Ургутдаги тамаки-фермент заводини, шунингдек ишлаб турган корхоналарда қўшимча қувватларни ишга тушириш йўли билан ишлаб чиқаришни ўстириш таъминланади.

Ун-ёрма саноати ялпи маҳсулотининг ҳажми бир йил ичида 3,9 процент, **омихта ем** тайёрлаш эса 11,9 процент оширилади.

Маҳаллий саноат янада тез суръатлар билан ривожлантирилади. Бу саноатда ишлаб чиқариш ҳажми 7,2 процент, беш йилликнинг уч йили мобайнида эса 30,9 процент ортади.

Мебель ишлаб чиқариш 2.3 баравар, керамика буюмлари 31,4 процент, маданий-маиший моллар ва уй-рўзғор анжомлари 14,7 процент кўпайтирилади.

1978 йилда Тошкентда ошхона жиҳозлари заводи. Бухоро областида бадиий керамика заводини ва бошқа баъзи корхоналарни ишга тушириш планлаштирилди. Сирдарё шаҳрида мактаб анжомлари ва спорт инвентари заводи қурилиши давом эттирилади.

План лойиҳаси қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини химиялаш ва механизациялаш, ирригация ва ерларни мелиорациялаш, ҳолхоз ва совхозларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш фан-техника тараққиётини жадаллаштириш асосида **қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада интенсивлаштириш** тадбирларини амалга оширишни кўзда тутади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VII пленумининг қарорларига мувофиқ, хўжаликлараро кооперациялаш ва аграр-саноат интеграцияси негизида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ва концентрациялаш ишлари давом эттирилади ҳамда кучайтирилади.

1978 йилда қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти беш йиллик план топшириқлари даражасида планлаштирилган эди. Ялпи маҳсулот 1977 йилда бажарилиши кутилганидан 1,9 процент, тўққизинчи беш йилликнинг ўртача йиллик даражасига нисбатан эса, 21,8 процент ортади.

5 миллион 500 минг тонна, яъни 1977 йил планида кўрсатилганидан 150 минг тонна кўп пахта, шу жумладан 295 минг тонна ингичка толали пахта етиштириш мўлжалланди. Пахта-беда алмашлаб экишни ўзлаштириш, пахтанинг касалликка бардош бе радиган кўп ҳосилли янги турларини экиш соҳасидаги ишлар давом эттирилади.

Дон етиштириш бир йил ичида 16.4 процент, сабзавот 11,5, мева 13,7 процент, гўшт 7,7 процент, сут 2,5, тухум 8.8 процент ортади.

Янгидан суғориладиган 93 минг гектар ер ўзлаштирилади. Аввалги йиллардаги каби асосан Қарши ва Жиззах даштлари, Сурхон-Шеробод водийси ва Қорақалпоғистон АССРдаги ерлар ўзлаштирилади. Мирзачўлдаги ва республиканинг бошқа районларидаги ерларни ўзлаштириш ҳамда суғориш, бир қанча йирик сув омборлари қуриш, эскидан ҳайдалиб келинган ерларнинг мелиорация ҳолатини яхшилаш ва уларни яхши текислаш ишлари ҳам давом эттирилади.

Жамоат чорвачилиги соҳасида мол туёғи ва паррандаларни кўпайтириш, поданинг структурасини яхшилаш ва чорва моллар маҳсулдорлигини ошириш, ем-хашак базасини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш, фермаларда комплекс механизациялашни юксак даражага кўтариш тадбирларини амалга ошириш кўзда тутилади.

Қишлоқ хўжалигида меҳнат унумдорлигини шу йилдагига нисбатан 3.5 процент, тўққизинчи беш йилликдаги ўртача йиллик даражага нисбатан 17 процент кўпайтириш мўлжалланди.

1978 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини давлат харид қилиш йўли билан ҳажми қуйидагича лойиҳалаштирилди: жами дон экинлари 687 минг тонна, шу жумладан шоли 272 минг тонна, каноп пояси 310 минг тонна, тамаки 25 минг тонна, сабзавот ва картошка 1 миллион 206 минг тонна, полиз маҳсулотлари 490 минг тонна, мева ва узум 477 минг тонна, пилла 24,3 минг тонна, мол ва парранда (тирик вазнида) 220 минг тонна, сут 590 минг тонна, тухум 720 миллион дона, жун 25 минг тонна, қоракўл тери 2 миллион 250 минг дона.

Республиканинг қишлоқ ва сув хўжалиги 1978 йилда ҳар қандай маркадаги 17,6 мингта трактор, 7 мингта юк автомобили, 14,5 мингта трактор прицепи ва бошқа машиналар, 4 миллион 350 минг тонна минерал ўғит олади.

Республикада прогрессив технологияни ишлаб чиқаришга жорий этиш тез суръатлар билан давом эттирилади. 1 миллион гектардан кўпроқ ерга чигит кенг қаторлаб экилади, камида 3 миллион 400 минг тонна пахта ёки планлаштирилган ҳосилнинг салкам 62 процентн машиналарда териб олинади.

Транспорт ва алоқа янада ривожлантирилади. Транспортнинг ҳамма турларида ташиладиган юкнинг умумий миқдори йилига 5,7 процент, пассажирлар ташиш эса, 4.8 процент ортади. Қаттиқ қопламали автомобиль йўллари 400 километр ҳажмида кўпайтирилади ва 29 минг километрга етказилади. Бу автомобиль қатнайдиган ҳамма йўлларнинг салкам 93 процентини ташкил этади. Тошкент шаҳрида метрополитен қурилиши давом эттирилади.

Шаҳар телефон станцияларининг қуввати 9.7 процент кўпаяди, 497 минг номерга, қишлоқлардаги телефон станциялари эса 110 минг номерга етказилади. Тошкент шаҳрида радиотелевизион станция қурила бошлайди ва почтамт қурилиши давом эттирилади.

Ўтган йиллардагидек 1978 йилда ҳам **капитал қурилиш** ишлари кенг миқёсда олиб борилади. Республикада капитал қурилиш учун пул билан таъминловчи барча манбалар ҳисобига 4 миллиард 500 миллион сўм, шу жумладан давлат маблағлари ҳисобига 3 миллиард 816 миллион сўм ажратиб бериш мўлжалланган.

* * *

Машинасозлик, химия саноати, озиқ-овқат, гўшт-сут саноати ва оалиқчилик тармоғини, автомобиль транспортини янада ривожлантириш учун кўп маблағ сарф қилинади.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш соҳасидаги ҳамма ишларга 1 миллиард 819 миллион сўм, шу жумладан, ишлаб чиқаришдаги қурилишга 1 миллиард 585 миллион сўм сарфланади. Бундан ташқари, қурилиш ишлари учун колхозларнинг маблағлари ҳисобига 435 миллион сўм ажратиб берилади.

Ишга туширилаётган иншоотларга кўпроқ маблағ сарфлаш кўзда тутилади. Иттифоқ-республика ва республика хўжаликигагина давлат капитал маблағлари ҳисобига 2 миллиард 377 миллион сўмлик асосий фондлар сарф қилинади. Бу — капитал маблағ ҳажмига нисбатан 101 процентни ташкил этади. Битказилмай қолган қурилиш ҳажми 1976 йилнинг охиридаги 75,2 процентдан 66,1 процентгача қисқартирилади.

Капитал маблағлардан янада самаралироқ фойдаланиш ва ишлаб турган корхоналарда ишлаб чиқаришнинг ўсишини таъминлаш мақсадида капитал маблағларнинг 36 процентн мавжуд корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш ва реконструкция қилишга сарфланади. Бу — 1977 йилдагидан 12 процент кўп.

Моддий ишлаб чиқаришни ҳар томонлама ривожлантириш Ўзбекистон ССРнинг **ташқи иқтисодий алоқаларини** янада кенгайтиришнинг мустаҳкам негизи бўлиб хизмат қилади. Республикада тайёрланган моллар жаҳоннинг 70 дан ортиқ мамлакатига жўнатилмоқда. Экспорт қилинадиган моллар миқдори 10-12 процент кўпайтирилади.

План лойиҳаси СССРнинг Асосий Қонунига тамомила мувофиқ равишда ўнинчи беш йилликнинг **социал программасини бажариш учун кўп тадбирларни** амалга оширишни кўзда тутади.

1978 йилда мамлакатимизда ноишлаб чиқариш соҳаларидаги ходимлар иш ҳақининг минемал миқдорини ойига 70 сўмгача ошириш тугалланади, халқ хўжалигининг етакчи тармоқларида банд бўлган ходимлар айрим категорияларининг иш ҳақи юзасидан қўшимча имтиёзлар берилади. Шу мақсадлар учун Ўзбекистон ССР Давлат бюджетидан сал кам 160 миллион сўм сарф қилинади.

Аҳолига социал-маданий хизматни яхшилаш мақсадида соғлиқни сақлаш ва социал таъминот муассасаларининг бир қанчасига овқатланиш ва дори-дармонлар сотиб олиш учун қилинадиган харажатлар миқдорини ошириш, колхозчиларни ва аҳолининг бошқа баъзи категорияларини пенсия билан таъминлашга қўшимча имтиёзлар бериш, ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг, айрим категорияларига тўланадиган стипендияларни кўпайтириш ва бошқа чораларни амалга ошириш кўзда тутилади.

Республика аҳолисининг пул даромадлари 1977 йил планида мўлжалланганидан 925 миллион сўм ёки 8,7 процент ортади.

Чакана товар оборотн 8 миллиард 420 миллион сўмга етказилади. Бу — 1977 йилда бажарилиши кутилганидан 5,3 процент кўп. Гўшт ва сут маҳсулотлари, тухум, балиқ, мева, узум ва сабзавот, гилам-поёндозлар, холодильниклар, чинни-фаянс идишлар, бинокорлик материаллари ҳамда маданий-маиший моллар ва рўзғор жиҳозларини сотиш анча кўпайтирилади.

Аҳолига кўрсатиладиган маиший хизмат ҳажми 10,3 процент, шу жумладан қишлоқда 12 процент ортади .

1978 йилда уй-жой ва коммунал қурилишнинг катта программаси амалга оширилади. Пул билан таъминловчи барча манбалар ҳисобига жами 5 миллион 365 минг квадрат метр, шу жумладан, давлат капитал маблағлари ҳисобига 2 миллион 752 минг квадрат метр уй-жой қуриш мўлжалланади. Кооператив йўл билан уй-жой қуриш янада ривожлантирилади, шу ҳисоб оилан 190 минг квадрат метр уй-жой қурилади. Республика аҳолисининг коммунал хизматнинг асосий турларига бўлган эҳтиёжлари кўпроқ қондирилади.

Умумий таълим мактабларининг ўқувчилар сони 1,5 процент кўпайтирилади ва 3,6 миллион кишидан ҳам ошиб кетади. Мактабгача тарбия муассасаларида болалар сони қарийб 7 процент ортади ва 753 мингга етказилади.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртларида тайёрланадиган мутахассислар сони 4.6 процент кўпайиб, 99 минг нафардан ҳам ортиқ бўлади.

Клуб муассасалари, кутубхона ва кинотеатр шоҳобчаларини янада кенгайтириш планлаштирилмоқда.

Соғлиқни сақлаш ишлари янада юксак босқичга кўтарилади. Касалхоналардаги ўринларнинг умумий сони 164 мингтага етказилади ва 1977 йилдагига нисбатан 4,6 процент кўпайтирилади. Шунга мувофиқ врачлар ва ўрта малакали медицина ходимлари сони ҳам ошиб боради.

СССР Конституциясининг табиий ресурсларни муҳофаза қилиш ва улардан илмий асосда фойдаланиш ҳақидаги қоидаларига мувофиқ планлойиҳасида **атроф-теваракдаги табиий муҳитни яхшилаш, табиий ресурслардан мақсадга мувофиқ фойдаланиш** тадбирларига алоҳида эътибор берилади. Шу мақсадлар учун 81,5 миллион сўмлик капитал маблағ ажратиш кўзда тутилади.

План лойиҳасида оқинди сувни тозалаш, саноат корхоналарида такрорий сув таъминот системаларини вужудга келтириш, ҳавони зарарли моддалардан сақлаш, эрозияга қарши гидротехника иншоотлари ва селга қарши иншоотлар қуриш мўлжалланди.

Ўрмон ресурсларини муҳофаза қилиш, қўриқхона ва заказникларни ривожлантириш, ёввойи ҳайвонлар ва паррандаларни қўриқлаш соҳасида катта ҳажмдаги ишлар планлаштирилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг область ва районларда **ишлаб чиқарувчи кучларни** жойлаштириш масалалари юзасидан берган йўл-йўриқларига мувофиқ 1978 йилнинг план лойиҳасида табиий ва иқтисодий шароитлардан тўлароқ фойдаланиш, ихтисослаштириш ва комплекслаш даражасини ошкриш асосида Қорақалпоғистон АССР, областларнинг ва Тошкент шаҳрининг хўжалигини ҳар томонлама ривожлантириш чораларини амалга ошириш кўзда тутилади.

Кичик шаҳарлар, шаҳар посёлкалари ва қишлоқ район марказларини янада ривожлантириш ҳамда уларда саноат корхоналарини ва ноишлабчиқариш соҳа объектларини вужудга келтириш тадбирлари ишлаб чиқилди.

План лойиҳасида 1978 йилда халқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан белгиланган топшириқларнинг бажарилишини таъминлаш учун зарур бўлган **моддий-техника ресурсларини** ажратиб бериш мўлжалланади. Бу сохада ҳом ашё, материал ва ёқилғини сарфлашнинг прогрессив нормаларини қўлланиш, материалларнинг янада самаралироқ турларини жорий этиш йўли билан моддий ишлаб чиқариш тармоқларини ривожлантириш кўрсаткичлари асос қилиб олинди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев партиямизнинг XXV съездида қилган докладида таъкидлаб ўтганидек, жамиятимизнинг бойлиги ҳар қанча ошиб борганида ҳам, қаттиқ иқтисод қилиш ва тежамкорлик халқ хўжалигини ривожлантириш. халқ фаровонлигини оширишнинг энг муҳим шарти бўлиб қолади. Барча ходимлар Ўртоқ Л. И. Брежнев кўрсатиб берган ана шу аниқ ва равшан йўл-йўриқларга амал қилишлари керак.

Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги планини амалга ошириш, унинг иқтисодий потенциалини кўпайтириш — умумиттифоқ меҳнат тақсимотида республикамизнинг ролини ошириш ва аҳоли фаровонлигини юксалтиришда муҳим босқич бўлади. План кўрсаткичлари тигиз бўлсада, уларни тўла-тўкис амалга ошириш мумкин. Бу планни бажариш учун давлат ва план интизомини бутун ишлаб чиқарувчилар билан мустаҳкамлаш, хўжалик раҳбарларининг ҳамма бўғинларида масъулиятни ошириш талаб этилади.

Маълумки, ўнинчи беш йиллик планида шу беш йилликнинг кейинги икки йилида саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришни гоят тез суръатлар билан ривожлантириш кўзда тутилган. Бу эса, янги, янада юксак марраларга эришиш, умуман беш йиллик планни муваффақиятли тугаллаш учун мустаҳкам замин яратиш мақсадида 1978 йилги план топшириқларини тўла ва ошириб бажариш юзасидан совет ва хўжалик органлари зиммасидаги масъулиятни оширади.

Шу муносабат билан Ватанимиз пойтахти Москвадаги илғор ишчилар бошлаган ва Тошкент меҳнаткашлари ҳамда Андижон сув хўжалиги қурилиши ташкилотлари қўллаб-қувватлаган янги ажойиб ташаббусни маъқуллаш ва кенг ёйиш керак. Улар беш йиллик уч йили топшириқларини СССР Конституциясининг бир йиллиги қунигача бажаришга аҳд қилдилар.

Халқ депутатлари маҳаллий Советлари ишлаб чиқариш коллективларида социалистик мусобақани ривожлантириш ва муқобил планлар ишлаб чиқишда муҳим роль ўйнашлари керак. Маҳаллий Советлар янги Конституция берган ҳуқуқлардан тўла фойдаланиб. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ўртоқ Л. И. Брежневнинг 1977 йил декабрь Пленумида сўзлаган нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларга амал қилиб, меҳнат унумдорлигини кўпайтиришни, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатининг оширилишини, халқ хўжалигининг планли ва мутаносиб равишда тез ривожлантирилишини таъминлайдилар. деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз. (Қарсаклар).

«САЛЮТ-6» СТАНЦИЯСИ ЭКИПАЖИ ОЧИҚ КОСМОСДА ИШЛАМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 20 декабрь. (ТАСС). «Салют-6» орбитал илмий станциясининг учиш программасига мувофиқ 1977 йил 20 декабрь куни космонавтлар Ю. В. Романенко ва Г. М. Гречко очиқ космосга чиқдилар.

Чиқишнинг асосий вазифалари станция ўтиш бўлмаси ва унда жойлашган туташтириш узели атрофидаги конструкция ташқи элементлари ҳолатини кўздан кечириш ва контроль қилишдан, шунингдек зарурат туғилган тақдирда ремонт операцияларини ўтказишдан иборат эди. «Союз-25» кемасининг шу йил октябрида станцияга туташтириш режимм кўзда тутилганидан четга чиққанлиги натижасида туташтириш узели конструкциясининг элементларн эҳтимол шикастланган бўлиши мумкин.

Космосга чиқишга тайёргарлик бир неча босқичда ўтказилди. Станциянинг ўтиш бўлмасида космонавтлар ярим қаттиқ типдаги янги конструкция скафандрларини кийдилар, ҳаётни таъминлаш мустақил регенерация системаларининг қандай ишлаётганлигини текшириб кўрдилар, ўтиш бўлмаси билан иш бўлмаси ўртасидаги қопқоқни ёпдилар ва ўтиш бўлмаси туйнугини бутунлай очдилар.

Москва вақти билан соат 00.36 минутда туташтириш узелининг қопқоғи очилиб, бортинженер Г. М. Гречко станциядан космик фазога чиқди. Кема командири Ю. В. Романенко туйнуги очилган ўтиш бўлмасида турибб, бортинженернинг ишини кузатди. Г. М. Гречко ўтиш бўлмаси атрофида станция сиртини, туташтириш узели конструкциясининг элементларини кўздан кечирди, электр разъемлар, датчиклар, йўналтирувчи штирлар, турткичлар, қулфларнинг ҳолатини ва туташтириш узелини тиғизлаш сиртларини синчиклаб текширди.

Текширув ишларини бажариш пайтида космонавтлар махсус монтаж, контроль-тартибга солиш асбобларидан фойдаландилар. Экипаж туташтириш узели ва станциядаги бошқа элементлар ишга яроқли эканлигини тасдиқлади.

Экипаж ишларни орбитанинг ёруғ ва соя участкаларида ўтказди. Бортинженер Г. М. Гречко космосга чиққанида кўчма рангли телевизион камера ёрдамида туташтириш узели элементларн ва станция айрим қисмлари тасвирини Ерга юбориб турди.

Ишлар тамом бўлгач, космонавтлар станция қопқоғини ёпдилар, ўтиш бўлмасига нормал босимдаги ҳаво қўйдилар, скафандрларни ечдилар, ички қопқоқни очиб, станциянинг асосий бўлмасига ўтдилар.

Экипаж очиқ космик фазода ва туйнуги очиб юборилган ўтиш бўлмасида турган пайтда экипаж билан муттасил радио орқали алоқа қилиб турилди.

Улар очиқ космик фазонинг мураккаб шароитида бир соату 28 минут бўлган вақтида экипажнинг очиқ космосга чиқишини, станция сиртини кўздан кечиришни, профилактика ва ремонт ишларини ўтказишни таъминлайдиган методлар ва янги конструктив ечимлар текширилди.

Ю. В. Романенко ва Г. М. Гречко ўртоқлар очиқ космик фазо шароитида бўлганларидан кейин ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

Москва вақти билан соат 8 дан 16 гача орбитал станция экипажи дам олади.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

«Средазэнергоцветмет» ишлаб чиқариш-техника корхонасининг коллективи ички резервларни сафарбар этиш негизида товар маҳсулотини реализация қилиш юзасидан ўзининчи беш йилликнинг иккинчи йили планини 19 декабрь куни муддатидан илгари бажарди.

* * *

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Балиқчилик хўжалиги давлат комитетининг Дамаччи балиқчилик хўжалиги балиқчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари, «юбилей йилини зарбдор якунлаймиз» шкори остида мусобақалашиб, барча техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича беш йилликнинг иккинчи йили оширилган социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажардилар. [ЎзТАГ].

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Р — 03789. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64584. Г. 1758.